

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG KERETÉBEN MŰKÖDŐ TANÁCS ÚTMUTATÓJA

2025. május 29.

**A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója
a kizáró okok tekintetében benyújtandó igazolásokról, nyilatkozatokról,
nyilvántartásokról és adatokról a Magyarországon letelepedett gazdasági
szereplők vonatkozásában**

(2025. május 29.)

A közbeszerzésekről szóló **2015. évi CXLIII. törvény** (a továbbiakban: Kbt.) 183. §-ának c) pontja, valamint a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 18. §-ának (1) bekezdése alapján a Közbeszerzési Hatóság az alábbiak szerint útmutatót ad ki a Korm. rend. 8-11. §-aiban hivatkozott igazolásokról, nyilatkozatokról nyilvántartásokról és adatokról a Magyarországon letelepedett gazdasági szereplők vonatkozásában.

A Kbt. XI. fejezete az ajánlattevőkkel és a részvételre jelentkezőkkel kapcsolatos követelményeket határozza meg, amelyek egyrészt a gazdasági szereplők jogi helyzetére (kizáró okok), másrészt az alkalmassági követelményekre vonatkoznak (gazdasági és pénzügyi helyzet, műszaki és szakmai alkalmasság, valamint, ha a szerződés teljesítéséhez szükséges, a gazdasági szereplő letelepedése szerinti ország nyilvántartásában való szereplésre, vagy a letelepedés szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy szervezeti, kamarai tagsággal való rendelkezésre vonatkozó feltételek).

A Kbt. 62-63. §-ai tartalmazzák a kizáró okokra vonatkozó szabályokat. A kizáró okok határozzák meg azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén az ajánlattevő, a részvételre jelentkező, az alvállalkozó vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet az eljárásból kizárásra kerül [kivéve, ha a Kbt. 64. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kellőképpen igazolta megbízhatóságát, amelyet a Közbeszerzési Hatóság véglegessé vált vagy – annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén – a bíróság jogerős határozatában megállapított].

I. Speciális szabályok az egyes kizáró okok tekintetében

Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pont

A bizonyos bűncselekmények elkövetésével kapcsolatos kizáró ok [Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pont] körébe tartozik 2015. november 1-jétől például az 1978. évi IV. törvény, illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) szerinti terrorcselekmény, valamint ehhez kapcsolódó felbujtás, bűnsegély vagy kísérlet; 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti pénzmosás, valamint a Btk. szerinti terrorizmus finanszírozása; az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti emberkereskedelem, valamint a Btk. szerinti kényszermunka. Ez utóbbi tényállást a 2021. január 1-jével hatályos Kbt. kiterjesztette az 1978. évi IV. törvény szerinti kényszermunkára is, továbbá beemelte a tényállásba az emberkereskedelem áldozatainak kizsákmányolása elleni fellépés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi V. törvény hatálybalépéséig hatályban volt Btk. szerinti kényszermunkát is [Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pont af) alpont]. Az Európai Bizottsággal folytatott egyeztetések eredményeként került továbbá a Kbt.-be 2015. november 1-jétől az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban bűncselekmény is.

Kbt. 62. § (2) bekezdés

Előző kizáró okhoz kapcsolódóan 2015. november 1-jétől kizáró okként jelenik meg a Kbt. 62. § (2) bekezdése szerinti előírás. Ennek értelmében a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekmények elkövetése abban az esetben is kizárást eredményez, ha az említett bűncselekményeket a gazdasági szereplő jelenlegi vagy volt vezető tisztségviselője, felügyelőbizottságának tagja, cégvezetője vagy gazdasági társaság esetén annak egyedüli tagja követte el, és az az eljárás megindítását megelőző 5 éven belül hozott jogerős ítéletben megállapításra került. Ily módon nem kizárólag természetes személy ajánlattevő/részvételre jelentkező, alvállalkozó vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő gazdasági szereplő zárható ki az említett bűncselekmények elkövetése esetén, hanem jogi személy, gazdasági társaság is.

Kbt. 62. § (1) bekezdés b) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, adó, vám és járulékfizetési kötelezettség elmulasztásával kapcsolatos kizáró ok szabályozásában lényeges, hogy a törvény előírásai alapján 2015. november 1-je után nem feltétel, hogy a mulasztást a letelepedés szerinti ország vagy az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai állapítsák meg (bármely államban elkövetett jogsértés megalapozza a kizáró okot). Továbbá, nemcsak azon gazdasági szereplő mentesül ezen kizáró ok hatálya alól, aki

a tartozás megfizetésére halasztást kapott, hanem az is, aki a tartozását, az esetleges kamatot és bírságot az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtásának időpontjáig megfizette.

Kbt. 62. § (1) bekezdés c) pont

Tárgyi kizáró okot azon gazdasági szereplő tekintetében kell alkalmazni, mely végelszámolás alatt áll, vonatkozásában csődeljárás elrendeléséről szóló bírósági végzést közzétettek, az ellene indított felszámolási eljárást jogerősen elrendelték, vagy ha a gazdasági szereplő személyes joga szerinti hasonló eljárás van folyamatban, vagy aki személyes joga szerint hasonló helyzetben van.

A 2021. február 1-jétől hatályos Kbt. a 62. §-t egy új (1a) bekezdéssel egészítette ki, mely a tárgyi kizáró ok kiegészítő szabályaként értelmezhető a 2014/24/EU irányelv 57. cikk (4) bekezdés utolsó mondatában megfogalmazott irányelvi lehetőség bevezetésével. Ennek alapján egy, a tárgyi kizáró ok hatálya alá eső gazdasági szereplő tekintetében az ajánlatkérő megállapíthatja, hogy az üzletmenet-folytonosság biztosításával kapcsolatos jogszabályokat és intézkedéseket figyelembe véve az érintett gazdasági szereplő képes lesz a szerződés teljesítésére, ennek megfelelően az ajánlatkérő dönthet úgy, hogy nem zárja ki az adott gazdasági szereplőt az eljárásból.

A Kbt. 62. § (1) bekezdés c) pontja tekintetében rögzítendő, hogy a Kbt. 62. § (4) bekezdés szerint e kizáró okot nem kell alkalmazni olyan esetben, ha az ajánlatkérő a 98. § (4) bekezdés d) pontja alapján hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást folytat le.

A kizáró ok fennállása tekintetében – a Kbt. és a Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően - minden esetben nyilatkozatot kell tenniük az ajánlattevőknek, megjelölve egyúttal azokat a releváns adatbázisokat, ahol a kizáró okkal kapcsolatos körülmények ellenőrizhetők. Egyéb információk megadása és ellenőrzése körében (pl. csődegyezség megkötése) az ajánlatkérőnek azt szükséges szem előtt tartania, hogy olyan adatbázis feltüntetését ne várja el az ajánlattevőktől, amivel összefüggésben nincsen elérhető releváns nyilvántartás, vagy amely adatbázis ellenőrzését a Korm. rendelet 6. § (1)-(2) bekezdése kötelezően előírja.

Kbt. 62. § (1) bekezdés d) pont

A tevékenység felfüggesztésére vonatkozó kizáró ok abban az esetben áll fenn, ha a gazdasági szereplő saját maga függeszti fel a tevékenységét, vagy ha a gazdasági szereplővel szemben bíróság vagy más hatóság tevékenység felfüggesztésére

vonatkozó jogkövetkezményt alkalmaz. Mindkét esetben a gazdasági szereplőknek a saját jogi státuszuknak megfelelően kell felelősen nyilatkozniuk a tevékenységük felfüggesztése tekintetében.

A Kbt. 62. § (1) bekezdés d) pontja szerinti kizáró ok második fordulata esetén közbeszerzési jogi szempontból minden olyan eset a vizsgált kizáró ok hatálya alá tartozik, amelynek során a tevékenység felfüggesztésére határozat vagy döntés formájában kerül sor cégbíróság vagy egyéb hatóság által.

A Kbt. nem határozza meg, hogy mit kell érteni „tevékenységét felfüggesztették” kifejezés alatt, azokat a körülményeket tehát, hogy például mely eljárás keretében, mely szervek lehetnek jogosultak egy cég tevékenységének felfüggesztésére, vagy mely konkrét eljárás/eljárási cselekmény tekinthető „tevékenység felfüggesztésének” ágazati jogszabályok határozzák meg. Ennek vizsgálata körében közbeszerzési jogi szempontból a kiindulópontot az jelentheti, hogyha az érintett gazdasági szereplő nem végez, illetve nem végezhet gazdasági tevékenységet, akkor a közbeszerzési szerződés teljesítésére sem lesz képes.

A gazdasági tevékenység végzése tilalmának tipikus példája lehet az adószám adóhatóság általi törlése [lásd: adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 16. § (2) bekezdés, 246. § (3) bekezdés]. Az adóhatóság ugyan nem konkrétan a tevékenység felfüggesztéséről határoz, azonban az adószám törlésére vonatkozó határozatának joghatása folytán gazdasági tevékenység – akár időlegesen, akár véglegesen – jogszerűen nem folytatható, ennél fogva – a kizáró ok vizsgálatának időpontjában – a törölt adószám ténye vezethet arra a következtetésre, hogy ennek folytán a gazdasági tevékenységet nem folytató gazdasági szereplő nem lesz képes a közbeszerzési szerződés teljesítésére sem. Az adószám törlése tehát nem jelent automatikus kizárást, azonban a törölt adószámmal érintett gazdasági szereplő vonatkozásában - az adóhatóság döntésének mintegy közvetett hatásaként – adott esetben fennállhat a Kbt. 62. § (1) bekezdés d) pont szerinti kizáró ok hatálya alá tartozás, azonban ennek körülményeit az ajánlatkérőnek elsősorban az ágazati jogszabályok alapján kell vizsgálnia. Az adószám törlésének ténye a cégjegyzékben kerül feltüntetésre [a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 24. § (1) bekezdés i) pontja].

Javasolt egyúttal, hogy az ajánlatkérő a kizáró ok fennállásáról hozott döntésében részletesebben is fejtse ki azokat az indokokat, hogy az adószám törlését hogyan hozza összefüggésbe a gazdasági tevékenység végzésével vagy annak hiányával, azaz az ágazati jogszabályok alapján is szükséges azon összefüggés levezetése, hogy az ajánlatkérő miként kapcsolja össze az adószám törlését jogkövetkezményében a tevékenység felfüggesztésével.

Kbt. 62. § (1) bekezdés e) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, gazdasági, szakmai tevékenységgel kapcsolatban elkövetett és jogerős bírósági ítéletben megállapított bűncselekményt a

korábbi szabályozás a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesülés időtartamához kötötte, a Kbt. 62. § (1) bekezdés e) pontja alapján azonban a 2015. november 1-jét követően indult közbeszerzési eljárásokban a tárgyi kizáró okban foglalt körülmények akkor eredményeznek kizárást a közbeszerzési eljárásból, ha a gazdasági, illetve szakmai tevékenységgel kapcsolatos bűncselekmény elkövetését az elmúlt 3 éven belüli jogerős bírósági ítélet állapította meg.

Kbt. 62. § (1) bekezdés f) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés f) pontja szerinti, jogi személy tevékenységének korlátozására vonatkozó kizáró ok szabályozása 2015. november 1-jén – a koncesszió Kbt.-beni rendezésének megfelelően – kiegészült a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló **2001. évi CIV. törvény 5. § (2) bekezdés c) pontjára** utalással. E rendelkezés szerint ugyanis, amennyiben a bíróság a jogi személy tevékenységét korlátozza, a korlátozás kiterjedhet arra is, hogy az eltiltás ideje alatt a jogi személlyel nem köthető koncessziós szerződés.

Kbt. 62. § (1) bekezdés g) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés g) pontja szerinti kizáró okot a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXVIII. törvény hatályon kívül helyezte, melynek alapján a tárgyi kizáró ok 2021. február 1-jétől hatálytalan.

A kizáró okok rendszerének átalakítása részeként 2021. február 1-jétől megszűnt a közbeszerzéstől való eltiltás lehetősége, mellyel összefüggésben törlésre került a Kbt. 62. § (1) bekezdésének g) pontja, továbbá kikerült e szankció alkalmazásának lehetősége a Közbeszerzési Döntőbizottság által alkalmazható szankciók közül [Kbt. 165. § (2) bekezdés f) pont].

Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pontja szerinti, korábbi közbeszerzési eljárásban elkövetett hamis adatszolgáltatás (hamis nyilatkozattétel) miatti kizárásra vonatkozó kizáró ok tekintetében a 2021. február 1. napjától hatályos Kbt. az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban szemléletváltást eszközölt, mellyel összefüggésben az ajánlatkérő mérlegelési jogkörébe utalja annak megítélését, hogy abban az esetben, ha a korábbi **kizárás miatt jogorvoslatra nem került sor**, a tárgyi kizáró ok akkor állapítható meg, ha az ajánlatkérő megítélése szerint a kizárás alapjául szolgáló cselekmény miatt a szerződés teljesítése vonatkozásában az érintett gazdasági szereplő megbízhatósága alapos okkal

megkérdőjelezhető [Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont ha) alpont]. Ebben az esetben a korábbi szabályozással egyezően az érintett közbeszerzési eljárás lezárulásától számított három évig áll fenn a kizáró ok. Vagylagos feltételként továbbra is fennáll az a rendelkezés, miszerint kizáró okot jelent, ha **a kizárás tekintetében jogorvoslatra került sor**, és az ajánlatkérő hamis adat szolgáltatása miatt történt kizárásról hozott döntését a Közbeszerzési Döntőbizottság véglegessé vált – vagy a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatának megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság jogerős – három évnél nem régebben hozott határozata jogszerűnek mondta ki, a hamis adat szolgáltatásának megállapítása mellett [Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont hb) alpont].

Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontjában megjelenő kizáró ok is hamis adatszolgáltatással kapcsolatos kizáró ok, azonban az adott közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódik.

A Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja szerint ugyanis az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki az adott eljárásban előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése során a valóságnak nem megfelelő adatot szolgáltat (a továbbiakban: hamis adat), illetve hamis adatot tartalmazó nyilatkozatot tesz, vagy a közbeszerzési eljárásban előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozata ellenére nem tud eleget tenni az alkalmasságot, a kizáró okokat vagy a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumokat érintő igazolási kötelezettségének (a továbbiakban együtt: hamis nyilatkozat), amennyiben

ia) a hamis adat vagy nyilatkozat érdemben befolyásolja az ajánlatkérőnek a kizárásra, az alkalmasság fennállására, az ajánlat műszaki leírásnak való megfelelőségére vagy az ajánlatok értékelésére vonatkozó döntését, és

ib) a gazdasági szereplő szándékosan szolgáltatott hamis adatot vagy tett hamis nyilatkozatot, vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett egyértelműen fel kellett volna ismernie, hogy az általa szolgáltatott adat a valóságnak, illetve nyilatkozata a rendelkezésére álló igazolások tartalmának nem felel meg.

Kizárást eredményez tehát, ha valamely gazdasági szereplő:

- az adott eljárásban előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése során a valóságnak nem megfelelő adatot szolgáltat, illetve hamis adatot tartalmazó nyilatkozatot tesz, amennyiben az ia) és ib) pontokban foglaltak megvalósulnak vagy
- a közbeszerzési eljárásban előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozata ellenére nem tud eleget tenni az alkalmasságot, a kizáró okokat vagy a Kbt. 82.

§ (5) bekezdése szerinti kritériumokat érintő igazolási kötelezettségének, amennyiben az ia) és ib) pontokban foglaltak megvalósulnak.

Fontos rögzíteni, hogy maga a kizáró ok tartalmazza a hamis adat, hamis nyilatkozat fogalmát. Hamis nyilatkozatnak minősül, ha a gazdasági szereplő a közbeszerzési eljárásban előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozata ellenére nem tud eleget tenni az alkalmasságot, a kizáró okokat vagy a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumokat érintő igazolási kötelezettségének. Ennek oka a nyilatkozati elv bevezetésében keresendő. A Kbt. a nyilatkozati elv előtérbe helyezésével lényegében megelőlegezi a bizalmat a gazdasági szereplők felé, azzal, hogy a gazdasági szereplőnek az egységes európai közbeszerzési dokumentumban – illetve nemzeti eljárási rendben folytatott eljárásban egyszerű nyilatkozatban – foglalt állítása (nyilatkozata) alapján az ajánlatkérő köteles elfogadni, hogy az adott gazdasági szereplő nem áll a kizáró okok hatálya alatt és alkalmas a szerződés teljesítésére. Indokolt volt tehát a gazdasági szereplőknek a nyilatkozatban foglaltakért fennálló felelősségét is megnövelni.

Önmagában az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglaltak igazolására benyújtandó nyilatkozatok, igazolások benyújtásának elmaradása (ideértve a hiánypótlási felhívás teljesítésének elmaradását is) nem jelent kizárást a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja alapján.

Amennyiben valamely gazdasági szereplő az adott közbeszerzési eljárásból a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja alapján kizárásra kerül, úgy a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pontja értelmében az adott közbeszerzési eljárás lezárulásától számított három évig nem vehet részt közbeszerzési eljárásban, feltéve, hogy – a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja szerinti – kizárás tekintetében jogorvoslatra nem került sor ezen időtartam alatt, és ha az ajánlatkérő megítélése szerint a kizárás alapjául szolgáló cselekmény miatt a szerződés teljesítése vonatkozásában az érintett gazdasági szereplő megbízhatósága alapos okkal megkérdőjelezhető. Amennyiben a kizárás tekintetében sor került jogorvoslatra és az ajánlatkérő kizárásáról hozott döntését – a hamis adat szolgáltatásának megállapítása mellett – a Közbeszerzési Döntőbizottság véglegessé vált döntésében vagy (a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatának megtámadására irányuló közigazgatási per esetén) a bíróság jogerős határozatában jogszerűnek mondta ki, a kizáró ok a végleges, illetve jogerős határozattól számított három évig áll fenn.

A Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontjának és h) pontjának relációjában szükséges felhívni a jogalkalmazók figyelmét arra, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja szerinti kizárás esetén a gazdasági szereplőnek egy következő közbeszerzési eljárásban való részvétele során akként kell a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pontjára vonatkozóan az egységes európai közbeszerzési dokumentumban nyilatkoznia, hogy a korábbi

közbeszerzési eljárásban hamis nyilatkozatot tett. Ezért szükséges a gazdasági szereplőnek csatolnia a Korm. rendelet 4. § (1b) bekezdése szerinti nyilatkozatot a korábbi kizárásának a körülményeiről, hogy az ajánlatkérő a folyamatba lévő közbeszerzési eljárásban dönthessen arról, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pontja szerinti kizáró ok a gazdasági szereplővel szemben fennáll-e vagy sem. [Lásd: Korm. rendelet 8. § f) pontját, amely alapján a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont ha) alpontja alkalmazásában az ajánlatkérő az EKR-ben közzétett nyilvántartásban szereplő információkat és a gazdasági szereplő 4. § (1b) bekezdése szerinti nyilatkozatát veszi figyelembe.]

A Kbt. 124. § (4) bekezdése a koncessziós beszerzési eljárással kapcsolatban rögzíti, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontjában az előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozat alátámasztására szolgáló igazolások be nem nyújtásához kapcsolódó kizáró ok akkor alkalmazandó, ha az ajánlatkérő a koncessziós beszerzési eljárásban is a kizáró okok, illetve alkalmassági követelmények előzetes igazolására előírja nyilatkozat használatát.

Fontos továbbá, hogy az ajánlatkérőnek tájékoztatási kötelezettsége áll fenn a Közbeszerzési Hatóság felé, ha a fenti kizáró ok miatt kerül kizárásra egy gazdasági szereplő a közbeszerzési eljárásból. Az ajánlatkérő – az érintett ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet nevének és címének (székhelyének, lakóhelyének) az eljárás tárgyának és azonosítójának, valamint a kizárás és a kizárt gazdasági szereplő erről való tudomásszerzése időpontjának megjelölésével, valamint a kizárásra okot adó cselekmény és az eset lényeges körülményeinek leírásával – köteles ezt a tájékoztatási kötelezettségét teljesíteni [Kbt. 62. § (7) bekezdés]. A tájékoztatást javasolt haladéktalanul megtenni, amint a Kbt. 62. § (7) bekezdésében felsorolt releváns adatok – köztük a kizárt gazdasági szereplő kizárásról való tudomásszerzése időpontja – az ajánlatkérő rendelkezésére áll.

Kbt. 62. § (1) bekezdés j) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés j) pontban megjelenő kizáró ok a folyamatban lévő közbeszerzési eljárás során tanúsított tisztességtelen ajánlattevői magatartások esetére vonatkozik. Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pontjához hasonló módosítási koncepció jelenik meg jelen kizáró ok vonatkozásában is a 2021. február 1. napjától hatályos Kbt. módosítása nyomán.

A Kbt. – 2021. február 1-jétől hatályos – 62. § (1) bekezdés j) pontja értelmében az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet

részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő,

- aki esetében az ajánlatkérő bizonyítani tudja, hogy az adott eljárásban megkísérelte jogtalanul befolyásolni az ajánlatkérő döntéshozatali folyamatát, vagy
- olyan bizalmas információt kísérelt megszerezni, amely jogtalan előnyt biztosítana számára a közbeszerzési eljárásban, vagy
- korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásból ebből az okból kizárták, és
- ha a kizárás tekintetében jogorvoslatra nem került sor, az ajánlatkérő megítélése szerint a kizárás alapjául szolgáló cselekmény miatt a szerződés teljesítése vonatkozásában az érintett gazdasági szereplő megbízhatósága alapos okkal megkérdőjelezhető, az érintett közbeszerzési eljárás lezárulásától számított három évben [Kbt. 62. § (1) bekezdés j) pont ja) alpont], vagy
- amennyiben a kizárás tekintetében sor került jogorvoslatra és az ajánlatkérő kizárásról hozott döntését - a jogtalan befolyásolás megállapítása mellett - a Közbeszerzési Döntőbizottság véglegessé vált, - a Döntőbizottság határozatának megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság jogerős - három évnél nem régebben meghozott határozata jogszerűnek mondta ki [Kbt. 62. § (1) bekezdés j) pont jb) alpont].

Ajánlatkérőnek e kizáró ok szerinti kizárás esetén is tájékoztatási kötelezettsége áll fenn a Közbeszerzési Hatóság felé a Kbt. 62. § (7) bekezdése alapján, amely tájékoztatást - a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontjánál fentiekben írtakkal egyezően - javasolt haladéktalanul megtenni, amint a Kbt. 62. § (7) bekezdésében felsorolt releváns adatok - köztük a kizárt gazdasági szereplő kizárásról való tudomásszerzése időpontja - az ajánlatkérő rendelkezésére áll.

A Kbt. 62. § (1) bekezdés h) és j) pontja tekintetében bekövetkező módosítás abból fakad, hogy az Európai Unió Bíróságának a közelmúltban kialakult ítélkezési gyakorlata során hozott ítéletei alapján - az arányosság elvének maradéktalan érvényesülése érdekében - bizonyos kizáró okok csak a kizárás alapjául szolgáló körülmények ajánlatkérő általi mérlegelésétől függően vezethetnek kizáráshoz, azaz az ajánlatkérő a nevesített kizáró okok vizsgálata során mérlegelheti, hogy az elkövetett köteleességszegés mennyiben vonja kétségbe az érintett gazdasági szereplő megbízhatóságát. Az Európai Unió Bíróságának álláspontja szerint az ajánlatot benyújtó gazdasági szereplőnek a nemzeti szabályozásban előírt automatikus kizárása nem tekinthető összeegyeztethetőnek a 2014/24/EU irányelv 57. cikkének (4) és (6) bekezdésével, illetve az arányosság elvével. Az e körben irányadó uniós bírósági ítéletek a C-41/18 sz. Meca ügy, a C-267/18 sz. Delta Anterpriză eset, a C-395/18. sz. TIM ügy és a C-472/19. sz. Vert Marine ítélet.

Az ajánlatkérői mérlegelés lehetősége a fakultatív kizáró okok körében is újonnan

jelenik meg a Kbt. 63. § (1) bekezdés a) és b) pontjának alkalmazása esetén.

Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pontja szerinti, off-shore cégekre vonatkozó kizáró ok a következők szerint módosult 2015. november 1-jei hatállyal:

- kikerült a kedvezményes adózás kitétele [régi Kbt. 56. § (1) bekezdés kb) pont], azaz kizárást az adóilletőség Kbt. 62. § (1) bekezdés ka) pontjában szereplő államokon kívüli államban lévő adóilletőség eredményez;
- a gazdasági szereplőben 25 %-ot meghaladó részben tulajdonos/szavazati joggal rendelkező jogi személynek csak kb) pontnak kell megfelelnie (nem zárható ki letelepedési helye miatt)
- a gazdasági szereplőben 25 %-ot meghaladó részben tulajdonos/szavazati joggal rendelkező jogi személyre vonatkozó kizáró ok [Kbt. 62. § (1) bekezdés kc) pont] alvállalkozó, illetve más szervezet esetén is vizsgálendő [a régi Kbt. vonatkozó, 56. § (2) bekezdése csak az ajánlattevőre/részvételre jelentkezőre vonatkozott];
- a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló (2017. június 26-án hatályba lépett) 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.) 3. § 38. pont f) alpont nem vizsgálendő (nem jelent tényleges tulajdonost a kizáró ok vonatkozásában a vezető tisztségviselő).

Kbt. 62. § (1) bekezdés l) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés l) pontja szerinti kizáró ok tekintetében két vagylagos feltétel teljesülése szükséges a kizáró ok megállapíthatóságához. Egyrésztől kizárást eredményez, ha harmadik országbeli állampolgár Magyarországon engedélyhez kötött foglalkoztatása esetén az érintett gazdasági szereplő olyan jogszabálysértést követett el, amelyet a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság két évnél nem régebben véglegessé vált közigazgatási - vagy annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén jogerős bírósági - határozatában megállapított és munkaügyi bírsággal szankcionált. A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény szerinti rendelkezéseknek megfelelően hozza meg határozatát.

Másrésztől kizárást eredményez, ha harmadik országbeli állampolgár Magyarországon engedélyhez kötött foglalkoztatása esetén az érintett gazdasági szereplő olyan jogszabálysértést követett el, amelyet az idegenrendészeti hatóság közrendvédelmi bírsággal sújtott. Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról szóló 2023. évi XC. törvény alapján szab ki közrendvédelmi bírságot.

Az első vagylagos feltétel szerinti kizáró ok esetén javasolt figyelembe venni a Kbt. 197. § (23) bekezdésének második mondatában foglaltakat is, mely alapján a Kbt. 62. § (1) bekezdés l) pontja alkalmazásakor munkaügyi bírság alatt a 2021. március 1. napja előtt hatályos, a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 7/A. §-a alapján kiszabott befizetésre kötelezést is érteni kell.

Kbt. 62. § (1) bekezdés m) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés m) pont szerinti, összeférhetetlenséggel kapcsolatos kizáró ok – az irányelvi előírásoknak megfelelően – 2015. november 1-jét követően kizáró okként jelenik meg a törvényben (a régi szabályozás alapján érvénytelenséget eredményezett az összeférhetetlenség).

A Kbt. 62. § (1) bekezdés m) pont értelmében az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki esetében a 25. § szerinti összeférhetetlenségből, illetve a közbeszerzési eljárás előkészítésében való előzetes bevonásból eredő versenytorzulást a gazdasági szereplő kizárásán kívül nem lehet más módon orvosolni.

E kizáró ok szorosan összefügg a Kbt. 25. § (7)-(8) bekezdéseiben foglalt – 2022. október 11. napjától módosított – azon rendelkezésekkel, amelyek rögzítik, hogy az összeférhetetlenség vizsgálata során a Kbt. 62. § (1) bekezdés m) pontja kizárólag akkor alkalmazható, ha az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása más módon nem biztosítható. A Kbt. 25. § (7) bekezdésének alkalmazásában azonban a kizáró ok alkalmazhatóságának további konjunktív feltétele, hogy a verseny tisztaságának sérelme más módon nem orvosolható.

Kbt. 62. § (1) bekezdés n) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés n) pont szerinti, korábban elkövetett versenyjogsértéssel kapcsolatos kizáró ok a régi Kbt.-ben fakultatív kizáró okként szerepelt (mint súlyos szakmai kötelességszegés lehetett figyelembe venni). Ezen túl, 5 év helyett 3 évnél nem régebben hozott véglegessé vált és végrehajtható versenyfelügyeleti határozat, illetve annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén jogerős és végrehajtható bírósági ítélet alapján lehet megállapítani a szóban forgó kizáró okot 2015. november 1-jét követően. Fontos változás, hogy – miután nem csak az említett szervek határozata, ítélete alapozza meg a kizáró okot, hanem a Kbt. 62. § (1) bekezdés n) pontja szerint ilyen jogsértést megállapító más versenyhatóság vagy

bíróság határozata, ítélete is – nem kizárólag versenyeztetési eljárásban elkövetett versenyjogsértés jelenthet kizárást a Kbt. 62. § (1) bekezdés n) pontja alapján.

A Kbt. 62. § (5a) bekezdése szerinti kapcsolódó szabály 2019. december 19-i hatállyal elhagyásra került a Kbt.-ből, tekintettel arra, hogy a rendelkezés alkalmazására mindeddig nem került sor, és várhatóan nem is fog, mivel a tapasztalatok alapján az öntisztázás lehetősége hatékonyan képes kezelni azokat a helyzeteket is, amelyek esetére a Kbt. 62. § (5a) bekezdése rendelkezik.¹

Az Európai Unió Bírósága a C-124/17. számú, előzetes döntéshozatali ügyben született ítélete (Vossloh Laeis GmbH) megerősíti a Kbt.-ben a kizáró ok kezdetének számítására vonatkozó rendelkezéseket azzal, hogy kimondta, hogy a 2014/24 irányelv 57. cikkének (7) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a gazdasági szereplő az ezen irányelv 57. cikke (4) bekezdésének d) pontjában említett [a Kbt. 62. § (1) bekezdés n) és o) pontja szerinti versenyjogi jogsértés] kizárási ok alapjául szolgáló magatartást tanúsított, amelyet a hatáskörrel rendelkező hatóság szankcióval sújtott, a kizárás maximális időtartamát e hatóság határozatának időpontjától kell számítani, vagyis a Bíróság szerint a tagállamok jogszerűen járnak el, amikor a kizáró ok fennálltát és annak maximális időtartamát a jogsértés megállapításához és nem a jogsértő cselekmény elkövetéséhez kötik.

A Kbt.-nek a 2021. július 1. napjától hatályos módosítása a 62. § (8) bekezdésének beiktatásával új rendelkezésként írja elő a Gazdasági Versenyhivatalnak a Kbt. 62. § (1) bekezdés n) pontja szerinti kizáró okot megalapozó határozatait, illetve közigazgatási per esetén a bíróság által hozott határozat tekintetében, a kizáró okok hiányának ellenőrzésére szolgáló információknak az EKR-ben történő közzétételére irányuló kötelezettségét. A rendelkezés 2023. szeptember 1-től hatályos kiegészítése alapján a Gazdasági Versenyhivatal értesíti a közbeszerzésekért felelős minisztert, valamint a támogatást nyújtó szervet a Gazdasági Versenyhivatal döntésének közzétételéről, ha a Kbt. 62. § (1) bekezdés n) pontja szerinti jogsértést európai uniós forrás felhasználását érintő ügyben állapították meg.

Tárgyi kizáró okkal összefüggésben rögzíteni szükséges, hogy a jogsértést és bíróságot megállapító, végleges versenyhatósági határozattal szembeni közigazgatási perindítás önmagában nem akadályozza meg a kizáró ok hatálya alá tartozást, a kizáró ok bekövetkezése alól ugyanis csak sikeres öntisztázás esetén, vagy akkor mentesül az érintett gazdasági szereplő, ha az adott közbeszerzési eljárás ajánlatkérője döntésének meghozataláig a bíróság elrendeli a versenyfelügyeleti határozat megtámadására irányuló perben a keresetlevél halasztó hatályát az

¹ A közbeszerzésekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CXX. törvény 18. § (1) bekezdés 4. pontjához fűzött indoklás

azonnali jogvédelem keretében. [lásd: Kfv.II.37.320/2022/9. sz. kúriai ítélet (Medirex ügy)]

Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja szerinti kizáró ok 2020. február 1-jétől akként változik, hogy:

- az adott közbeszerzési eljárásban a gazdasági szereplő más gazdasági szereplővel a verseny torzítására irányuló megállapodást kötött, amelyet
- az ajánlatkérőnek bizonyítania kell.

Ezzel együtt elhagyásra kerül a kizáró ok alkalmazása alóli kivételként megfogalmazott Gazdasági Versenyhivatal előtti feltárása a versenyjogsértésnek (amely mellett a Gazdasági Versenyhivatalnak a bírság elengedését is meg kellett állapítania).

A fenti pontosítás irányát a vonatkozó jogalkotói indokolás egyértelműsíti: a Kbt. hatályos szabályai ugyan eddig is lehetővé tették - alapvető sérelemre hivatkozással - a nem független vállalkozások verseny torzítására alkalmas ajánlatainak érvénytelenné nyilvánítását, azonban a kizáró okok alkalmazása körében célszerűbb felhívni az ajánlatkérők azon kötelezettségére a figyelmet, hogy a nem független vállalkozások esetében is szükséges feltárni az ajánlatok egymásra történő befolyását, és meghozni a megfelelő intézkedéseket.

Kbt. 62. § (1) bekezdés p) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés p) pontja szerinti kizáró okot a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXVIII. törvény hatályon kívül helyezte, melynek alapján a tárgyi kizáró ok 2021. február 1-jétől hatálytalan.

Az Európai Unió Bíróságának gyakorlatával való összhang megteremtése érdekében került kivezetésre a tárgyi kizáró ok, annak figyelembevétele mellett is, hogy a korábbi tényállást megalapozó jogsértő előleg-felhasználás tekintetében megállapítható, hogy az adott esetben a Kbt. 63. §-ának szabályozási körében továbbra is szolgálhat kizárás alapjául.

Kbt. 62. § (1) bekezdés q) pont

A Kbt. 62. § (1) bekezdés q) pontja szerinti kizáró okot a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXVIII. törvény hatályon kívül helyezte, melynek alapján a tárgyi kizáró ok 2021.

február 1-jétől hatálytalan.

Tárgyi kizáró ok törlése kapcsán kivezetésre kerültek továbbá a Közbeszerzési Döntőbizottságnak a q) pont szerinti kizáró ok alkalmazása érdekében, a Kbt. 165. § (2) bekezdés c) és d) pontjában előírt kötelezettségei.

Kbt. 63. § (1) bekezdés a) pont

A fakultatív kizáró okok között 2015. november 1-jén – az irányelvi előírásoknak megfelelően – új kizáró okként jelent meg a Kbt. 63. § (1) bekezdés a) pontja, mely 2021. február 1-jei hatállyal módosult. Jelen tényállás szerint az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, illetve nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki az elmúlt három évben a Kbt. 73. § (4) bekezdésében említett környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeket súlyosan megszegte, és ezt az ajánlatkérő megfelelően bizonyítani tudja.

A módosítás értelmében az ajánlatkérőnek lehetősége van, hogy bírósági döntés nélkül, más bizonyítékok alapján is dönthessen a kizárásról. A 2014/24/EU irányelv szövege bármilyen megfelelő bizonyítási módszert megenged a követelmények megsértésének bizonyítására. A módosítás eredményeképp biztosított lesz az ajánlatkérő számára, hogy bármilyen megfelelő módon bizonyítsa a jogsértést és ezek alapján mérlegelje a gazdasági szereplők megbízhatóságát. Jogerős bírósági, véglegessé vált közigazgatási vagy annak közigazgatási perben való megtámadása esetén jogerős bírósági határozat továbbra is elfogadott, mint megfelelő bizonyíték, azonban az ajánlatkérő számára a kizárás lehetősége akkor is adott lesz, ha más megfelelő bizonyítékai vannak a szóban forgó követelmények megsértésére. További változás, hogy mivel a bizonyításhoz nem feltétlenül kell rendelkezésre állnia jogerős határozatnak, ezért a kizárás fennállásának kezdő időpontja a környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelmények súlyos megszegésének időpontja.²

A tárgyi kizáró okban hivatkozott Kbt. 73. § (4) bekezdés a) pontja a jogszabályok, kötelezően alkalmazandó kollektív szerződés, illetve a Kbt. 4. mellékletében felsorolt környezetvédelmi, szociális és munkajogi rendelkezésekre utal.

Kbt. 63. § (1) bekezdés b) pont

E kizáró ok- szintén az Európai Unió bírósági gyakorlatában, illetve a 2014/24/EU irányelvben e tárgykörben fellelhető szempontok megjelenítése érdekében – 2021. február 1-jei hatállyal akként módosult, hogy e tárgyi kizáró ok akkor alkalmazható,

² A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXVIII. törvény 20. § -ához fűzött indokolás

ha az elmúlt három évben a jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettség vagy a jogszabályban meghatározott szakmai szervezet által lefektetett szakmai etikai szabályok súlyos megsértése miatt a gazdasági szereplő megbízhatósága az ajánlatkérő megítélése szerint a kizárás alapjául szolgáló cselekmény okán alapos okkal megkérdőjelezhető és ezt az ajánlatkérő megfelelően bizonyítani tudja.

Az ajánlatkérő mérlegelési joga a fentiek értelmében tehát nem lehet korlátlan, tekintettel arra, hogy az ajánlatkérőnek alapos oka kell, hogy legyen a gazdasági szereplő megbízhatatlanságának megállapítása vonatkozásában. Az új rendelkezés a kötelezőszegés bizonyítása körében nem követeli meg ezentúl jogerős határozat meglétét vagy etikai eljárás keretében történő megállapítását sem.

Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont

A Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, korábbi közbeszerzési vagy koncessziós szerzési eljárás eredményeként kötött szerződés teljesítéséhez kapcsolódó szerződésszegéssel kapcsolatos kizáró ok irányelvi szabályok alapján került a Kbt.-be. Annak érdekében, hogy a folyamatban lévő közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő a kizáró ok fennállását a gazdasági szereplők tekintetében ellenőrizni tudja, a Kbt. 142. § (5)-(6) bekezdése általános tájékoztatási kötelezettséget ír elő az ajánlatkérők számára a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontjában szereplő körülmények fennállása esetén a Közbeszerzési Hatóság felé. Abban az esetben tehát, ha az ajánlatkérő a közbeszerzési vagy koncessziós szerzési eljárás eredményeként kötött szerződés teljesítése során a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti körülmények bekövetkezését tapasztalja, köteles azt bejelenteni a Közbeszerzési Hatóságnak. A Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 187. § (2) bekezdés a) pont ac) alpontja alapján nyilvántartást vezet a számára bejelentett szerződésszegésekről és az EKR-ben közzéteszi azokat (az adatoknak a honlapon a szerződésszegéstől – bírósági határozatban megállapított szerződésszegés esetén annak jogerőre emelkedésétől – számított három évig kell elérhetőnek lenniük). A Kbt. a közbeszerzési irányelvekkel összhangban nem követeli meg jogerős határozat meglétét a releváns szerződésszegések vonatkozásában. Az EKR-ben közzétett lista deklaratív hatályú hatósági nyilvántartás, a nyilvántartásba való bejegyzés nem keletkeztet kizáró okot, ugyanakkor megalapozza az ajánlatkérő vizsgálati kötelezettségét a bírálat során. A nyilvántartásban szereplés ténye tehát nem mentesíti az ajánlatkérőket a kizáró okot megalapozó tények vizsgálatának kötelezettsége alól, azaz ha adott gazdasági szereplő szerepel a nyilvántartásban, akkor az ajánlatkérőnek vizsgálnia kell a kizáró ok fennállását. Ha valamely gazdasági szereplő nem szerepel a nyilvántartásban, akkor a kizáró ok hiányát az ajánlatkérő vélelmezheti, de ha felmerül olyan körülmény, ami ezt megkérdőjelezi, akkor az ajánlatkérőnek kötelezettsége ennek vizsgálata, vagyis a korábbi szerződésszegés súlyosságát mérlegelnie kell.

A Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontjában szabályozott súlyos szerződésszegés megítélése

során az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelv 57. cikk (4) bekezdés g) pontja adhat iránymutatást, amely rendelkezés e tekintetben a gazdasági szereplő részéről valamely korábbi szerződés lényeges követelménye kapcsán bekövetkező jelentős mértékű, vagy tartós meg nem felelést támaszt feltételként.

Kbt. 63. § (1) bekezdés d) pont

Ezen, alvállalkozói kifizetésekkel kapcsolatos kizáró ok kötelező kizáró okból került a fakultatív kizáró okok közé 2015. november 1-jei hatállyal.

Régi Kbt. 57. § (1) bekezdés d)-e) pontjával kapcsolatos kizáró ok

Gazdasági szereplő letelepedése szerinti ország nyilvántartásában való szereplés, vagy a letelepedés szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy szervezeti, kamarai tagsággal való rendelkezés fakultatív kizáró ok helyett alkalmassági követelményként írható elő a Kbt. 65. § (1) bekezdés c) pontja értelmében.

Ehhez kapcsolódóan, az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 21. § (1) bekezdés szerint az ajánlatkérő a Kbt. Második Része szerinti eljárásban – az eljárást megindító felhívásban – az építőipari kivitelezési tevékenységet végző gazdasági szereplők vonatkozásában, a Kbt. 65. § (1) bekezdés c) pontja alapján köteles előírni a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény (Méptv.) szerinti, építőipari kivitelezési tevékenységet végzők névjegyzékében szereplés követelményét, illetve a nem Magyarországon letelepedett gazdasági szereplők esetén – amennyiben a szerződés teljesítéséhez szükséges – a letelepedés szerinti ország nyilvántartásában szereplés, vagy a letelepedés szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy szervezeti, kamarai tagsággal való rendelkezés követelményét.

II. Általános rendelkezések

II.1. Kizáró okok előírása

A Kbt. a közbeszerzési eljárást megindító felhívásra vonatkozó szabályai között tartalmazza, hogy a kizáró okokat és utalást a megkövetelt igazolási módokra a felhívásnak tartalmaznia kell [Kbt. 50. § (2) bekezdés m) pont].

A kizáró okokat (kötelezően előírandó és választhatóan előírható) a Kbt. – a korábbi szabályozással egyezően – taxatív módon felsorolja, vagyis azok az ajánlatkérők által nem bővíthetők. A Kormány – a Kbt. 198. § (1) bekezdés 1. és 2. pontjában rögzített felhatalmazás alapján – rendeletben határozza meg, hogy az ajánlatkérő a kizáró okok igazolására milyen igazolási módokat, illetve milyen dokumentumok benyújtását írhatja elő vagy köteles elfogadni.

A kizáró okokat a Kbt. 62-63. §-ai tartalmazzák, a kizáró okok hiánya igazolásának módját pedig a Korm. rend. 8-17. §-ai rögzítik.

Uniós eljárásrendben a kötelezően érvényesítendő kizáró okok a Kbt. 62. § (1)-(2) bekezdésében szereplő kizáró okok, míg nemzeti eljárásrendben a Kbt. 62. § (1) bekezdés h)-k) és m) pontja szerinti kizáró okok a Kbt. 114. § - 2021. február 1-jétől hatályos – (1) bekezdése alapján. A Kbt. 63. § (1) bekezdése szerinti kizáró okok az ajánlatkérő döntésének függvényében alkalmazandó ún. fakultatív kizáró okok. Nemzeti eljárási rendben a Kbt. 114. § (1) bekezdésében meghatározott, kötelezően alkalmazandó kizáró okokon kívül minden egyéb – akár a Kbt. 62. §-ában, akár a Kbt. 63. §-ában meghatározott – kizáró ok fakultatívnak tekinthető.

A Kbt. 62. § (6) bekezdése értelmében az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban köteles hivatkozni a kötelezően alkalmazandó, Kbt. 62. § (1) és (2) bekezdése szerinti kizáró okokra. A fakultatív kizáró okok tekintetében a Kbt. 63. § (2) bekezdése rögzíti, hogy az ajánlatkérő köteles az eljárást megindító felhívásban megjelölni az általa alkalmazott, 63. § (1) bekezdése szerinti kizáró okokat.

A Kbt. 47. § (2a) bekezdés értelmében – amennyiben az ajánlatok benyújtása egészében papíralapon történik – az ajánlatkérő – többek között – a kizáró okok igazolására benyújtandó igazolásokat, nyilatkozatokat köteles egyszerű másolatban is elfogadni, azok eredetiben történő benyújtása előírásának - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - nincs helye.

A Kbt. 69. § (11) bekezdése és a Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése értelmében minden olyan kizáró ok hiányát, amelyek adataihoz az ajánlatkérő elektronikus nyilvántartásban, ingyenesen hozzáfér, az ajánlatkérőnek kell ellenőriznie e nyilvántartásokból. Ilyen nyilvántartások³:

³ A Közbeszerzések Tanácsának útmutatója a Kbt. 69. § (11) bekezdése szerinti elektronikus, hatósági nyilvántartások köréről és Internetes elérhetőségéről

- az e-Certis rendszerben feltüntetett adatbázis⁴,
- a magyarországi nyilvántartások közül a hatósági nyilvántartások, valamint a külön jogszabályban nevesített nyilvántartások tekintendők az igazolás benyújtásának kiváltására alkalmas nyilvántartásnak (a magyarországi ilyen nyilvántartások listájának az e-Certis rendszerben való közzétételéről a Közbeszerzési Hatóság gondoskodik), valamint
- fentiekén kívül minden olyan ingyenesen, elektronikus úton elérhető nyilvántartás, amelynek az elérhetőségére vonatkozó információkat (URL, kibocsátó, adott esetben kód) az egységes európai közbeszerzési dokumentumban a gazdasági szereplő megjelölte [Korm. rend. 6. § (1) bekezdés].

A Korm. rendelet 2021. február 3. napjától hatályos módosítása során az 1. § kiegészítéseként beiktatásra került a (3a) bekezdés, melynek értelmében, ha a III. és IV. Fejezet szerinti igazoláshoz használt adatbázisok tartalma a közbeszerzésekért felelős miniszter által üzemeltetett elektronikus közbeszerzési rendszerben (a továbbiakban: EKR) elérhető, az ajánlatkérő az igazoláshoz szükséges információkat közvetlenül az EKR-ben, az EKR erre szolgáló funkciójának segítségével is ellenőrizheti.

A Kbt. 74. § (1) bekezdése értelmében a közbeszerzési eljárásból ki kell zárni azt a gazdasági szereplőt, aki a kizáró okok hatálya alatt áll, vagy akivel szemben a kizáró ok az eljárás során következett be. A Kbt. 74. § (2) bekezdés lehetővé teszi továbbá, hogy ajánlatkérő kizárja:

- azt az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt, aki számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani [2. § (5) bekezdés],
- azt az ajánlattevőt, aki ajánlatában olyan származású árut ajánl, amely számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani [2. § (5) bekezdés].

A kizáró okokban szereplő körülmények személyhez kötöttek, így a kizáró okok mindig az adott gazdasági szereplőre vonatkoznak, az adott közbeszerzési eljárásban részt vevő gazdasági szereplő tekintetében vizsgálандók, kivéve a Kbt. 65. § (11) bekezdésben szabályozott esetet: nem használhatja fel a gazdasági szereplő alkalmassága igazolására azokat az adatokat, amelyek felhasználására jogutódlás eredményeként - a jogelőd (7) bekezdés szerinti bevonása nélkül - maga lenne jogosult, ha a jogelőd gazdasági szereplő tekintetében az eljárásban alkalmazandó

⁴ A Közbeszerzési Hatóság útmutatója az Európai Unióban és az Európai Gazdasági Térségben letelepedett gazdasági szereplők által benyújtandó igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról (2022. február 15.): <https://www.kozbeszerzes.hu/kozbeszerzes-z/magyar-jogi-hatter/kozbeszerzesi-hatosag-utmutatoi/kozbeszerzesi-hatosag-utmutatoja-az-europai-unioban-es-az-europai-gazdasagi-tersegben-letelepedett-gazdasagi-szereplo-ak-altal-benyujtando-igazolasokrol>

valamely kizáró ok a jogutódlás időpontjában fennállt és továbbra is fennáll, vagy - ha a jogelőd megszűnt - megszűnése hiányában fennállna. A gazdasági szereplő ebben az esetben is élhet a 64. § szerinti lehetőséggel és felhasználhatja a jogelődnek az alkalmasság igazolására szolgáló adatait, ha a korábban felmerült kizáró okkal összefüggésben igazolja megbízhatóságát.

Ehhez kapcsolódóan tartalmaz kiegészítő rendelkezéseket a Korm. rendelet - 2024. március 15. napjától módosított - 15/A. §-a arra vonatkozóan, hogyha a gazdasági szereplő a Kbt. Második, Harmadik és Negyedik Része szerint lefolytatott közbeszerzési, illetve koncessziós beszerzési eljárásban az alkalmasság igazolására jogutódlás eredményeként rendelkezésre álló olyan adatokat kíván felhasználni, amelyek felhasználására - a jogelőd gazdasági szereplő Kbt. 65. § (7) bekezdése szerinti bevonása nélkül - önállóan jogosult, az ajánlatnak vagy részvételi jelentkezésnek tartalmaznia kell a jogutód gazdasági szereplő arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a jogutódlás időpontjában a jogelőd gazdasági szereplő nem tartozott az eljárásban alkalmazandó valamely kizáró ok hatálya alá, vagy ha a jogutódlás időpontjában az eljárásban alkalmazandó valamely kizáró ok hatálya alá tartozott, akkor az érintett kizáró ok már nem áll fenn, vagy - ha a jogelőd megszűnt - megszűnése hiányában nem állna fenn vele szemben.

Az ajánlatkérő a gazdasági szereplő tekintetében a Kbt. 69. § (11) bekezdése szerinti adatbázisok ellenőrzésekor a jogelőd gazdasági szereplőre vonatkozóan is ellenőrzi az adatbázisokban elérhető adatokat. Megszűnt jogelőd esetén csak azokat az adatbázisokat kell ellenőrizni, amelyek megszűnt jogalanyok tekintetében tartalmaznak információt a kizáró okok alkalmazásához.

II.2. Igazolás uniós eljárásrendben

Kizáró okok hiányának igazolása ajánlattevő/részvételre jelentkező tekintetében

A kizáró okok hiányának előzetes igazolására az egységes európai közbeszerzési dokumentum benyújtásával van lehetőség az uniós értéktárolatokat elérő értékű közbeszerzési eljárások esetén. A Kbt. 67. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a gazdasági szereplő ajánlatában vagy - több szakaszból álló eljárás esetén - részvételi jelentkezésében köteles a kizáró okok fenn nem állása, az alkalmassági követelményeknek való megfelelés, valamint - adott esetben - a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok teljesülése tekintetében az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatát benyújtani. A Kbt. 67. § (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdés szerinti dokumentumban a gazdasági szereplő egyrészt nyilatkozik arról, hogy a kizáró okok nem állnak fenn, valamint az előírt alkalmassági követelmények teljesülnek, másrészt megadja az eljárásban kért

információkat, köztük az alkalmassági követelmények teljesítésére vonatkozó adatokat. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban köteles arra vonatkozó iránymutatást adni, hogy az alkalmassági követelményeknek való megfelelésről a gazdasági szereplő az egységes európai közbeszerzési dokumentumban milyen részletességű nyilatkozatot köteles tenni. A nyilatkozat tartalmazza annak megjelölését, hogy a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerint benyújtandó igazolás kiállítására mely szerv jogosult, valamint a Kbt. 69. § (11) bekezdése szerinti adatbázis alkalmazásához szükséges adatokat és – szükség esetén – hozzájáruló nyilatkozatot. Az ajánlatkérő köteles ezt a nyilatkozatot előzetes ellenőrzésre elfogadni [Kbt. 69. § (2) bekezdés].

A kizáró okok hiányának Korm. rendelet szerinti *igazolási kötelezettsége*:

- a Kbt. 69. § (4) bekezdésének megfelelően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt terheli;
- ha a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti ajánlattevő valamely kizáró ok vagy alkalmassági feltétel, valamint – adott esetben – a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritérium tekintetében egyáltalán nem, vagy kizárólag határidőn túl nyújtott be igazolást, vagy a valamely kizáró ok vagy alkalmassági feltétel, valamint adott esetben a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritérium tekintetében hiányosan benyújtott, illetve nem egyértelmű tartalmú igazolások esetében az esetleges hiánypótlást, illetve felvilágosítás kérést követően sem megfelelően nyújtja be az igazolásokat (ideértve azt is, ha az igazolás nem támasztja alá az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat tartalmát, vagy azzal ellentétes), az ajánlatkérő ezen ajánlattevő ajánlatának figyelmen kívül hagyásával az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt hívja fel a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerint az igazolások benyújtására [Kbt. 69. § (5) bekezdés]; ebben a körben 2020. február 1-jei hatállyal egyértelműsíti tehát a jogszabály, hogy a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti dokumentumok benyújtásának teljes körű elmulasztása érvénytelenséget von maga után az ajánlatkérő hiánypótlási, felvilágosításkérési kötelezettsége nélkül; azaz, amennyiben a kizáró ok vagy alkalmassági feltétel, valamint adott esetben a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritérium tekintetében valamely igazolás benyújtására nem kerül sor, úgy az hiánypótlás tárgyát képezheti, automatikus érvénytelenséget az eredményezhet, ha egyáltalán nem nyújt be ajánlattevő igazolást a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti felhívásra vagy kizárólag határidőn túl nyújt be igazolást; Ezzel együtt a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács felhívja a figyelmet arra, hogy amennyiben az igazolások az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben részben benyújtásra kerültek, és az ajánlattevő egyáltalán nem nyújt be igazolásokat a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti felhívásra, akkor a Kbt. 69. § (4) bekezdésének utolsó mondatában szereplő jogi fikció alapján úgy kell tekinteni, hogy a korábban már benyújtott igazolásokat az ajánlattevő az ajánlatkérőnek a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti felhívására nyújtotta be, ennél fogva ilyen esetben helye van hiánypótlásnak, mint ahogy erre a

Közbeszerzési Döntőbizottság D.428/16/2021. (47. pont) számú határozata is rámutatott.⁵

- adott esetben ajánlatkérő dönthet úgy, hogy nemcsak a legkedvezőbb, hanem az értékelési sorrendben azt követő meghatározott számú következő legkedvezőbb ajánlattevőt is felhívja az igazolások benyújtására; ajánlatkérő ezzel a lehetőséggel akkor élhet, ha az értékelés módszerét figyelembe véve valamelyik ajánlat figyelmen kívül hagyása esetén az ajánlattevők egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik [Kbt. 69. § (6) bekezdés];
- ajánlatkérő az összegezésben csak akkor nevezheti meg a második legkedvezőbb ajánlattevőt, ha az eljárást lezáró döntés meghozatalát megelőzően őt is felhívta az igazolások benyújtására [Kbt. 69. § (6) bekezdés]
- ha az ajánlatkérőnek a részvételi jelentkezések és az ajánlatok bírálata során kétsége merül fel valamely gazdasági szereplő nyilatkozatának valóságtartalmára vonatkozóan vagy az ajánlatkérő megítélése szerint az eljárás megfelelő lefolytatásához egyéb okból szükséges, bármikor öt munkanapos határidő tűzésével kérheti az érintett ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt, hogy nyújtsa be a Korm. rendelet szerinti igazolásokat [Kbt. 69. § (7) bekezdés]
- a kizáró okok fenn nem állása tekintetében figyelembe vett értékek teljesülése esetén az ajánlat vagy részvételi jelentkezés akkor is érvényes, ha a benyújtott igazolások eltérnek a korábbi nyilatkozatban feltüntetett adatoktól; a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti esetben az igazolások utólagos benyújtásakor igazolt, adott esetben a korábbi nyilatkozat szerinti értékeket meghaladó adatok azonban már nem változtatják meg az ajánlattételre felhívni kívánt részvételre jelentkezők rangsorát [Kbt. 69. § (9) bekezdés]
- közös ajánlattétel/részvételre jelentkezés esetén a közös ajánlattevők/részvételre jelentkezők mindegyike külön nyújtja be az egységes európai közbeszerzési dokumentumot [Korm. rendelet 3. § (3) bekezdés]
- az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntésben csak olyan ajánlattevőt nevezhet meg nyertes ajánlattevőként, aki az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok tekintetében az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltak szerint előírt igazolási kötelezettségének eleget tett [Kbt. 69. § (5) bekezdés].

A Kbt. 2017. január 1. napjától hatályos 69. § (4) bekezdése rendelkezik arról az esetről is, ha a gazdasági szereplő ajánlatában, részvételi jelentkezésében az ajánlatkérő erre vonatkozó felhívása nélkül nyújt be igazolásokat. A Kbt. 69. § (4) bekezdése alapján a fenti esetben az ajánlatkérő ezeket az igazolásokat figyelmen kívül hagyhatja, és

⁵ A Közbeszerzési Döntőbizottság D.428/16/2021. számú határozatának 47. pontja szerint „[...] Azaz a jogalkotó a hivatkozott jogi fikcióval egyes igazolások ajánlatban való benyújtását azonos joghelyzetnek tekintette a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti felhívást követően benyújtott igazolásokkal. Rögzítette azt is a jogalkotó, hogy a jogi fikcióval érintett esetben az ajánlatkérő hiánypótlást rendel el vagy felvilágosítást kér.”

elégendő azokat csak az eljárást lezáró döntést megelőzően, kizárólag azon ajánlattevők tekintetében bevonni a bírálatba, amely ajánlattevőket ajánlatkérő az igazolások benyújtására kívánt felhívni. Amennyiben az ajánlattevő az igazolásokat korábban benyújtotta, az ajánlatkérő nem hívja fel az ajánlattevőt az igazolások ismételt benyújtására, hanem úgy tekinti, mintha a korábban benyújtott igazolásokat az ajánlatkérő felhívására nyújtották volna be és szükség szerint hiánypótlást rendel el, vagy felvilágosítást kér.

A Kbt. 69. § (7) bekezdésének a 2021. február 1. napjától hatályos módosítása óta – az irányelvi rendelkezésekkel összhangban – nem követelmény, hogy a gazdasági szereplő által benyújtott nyilatkozat valóságtartalma tekintetében „alapos” kétség merüljön fel az ajánlatkérőben, nagyobb rugalmasságot biztosítva ezzel az ajánlatkérő számára az igazolások bekérése szükségességének megítélése során.

A módosítás eredményeként a Kbt. 69. § (7) bekezdésének utolsó mondataként előírásra került továbbá, hogy ha az eljárásban az értékelési szempontként meghatározott vállalás egy alkalmassági feltételnek való megfelelés ellenőrzését is igényli, akkor az ezekhez kapcsolódó igazolások benyújtására az ajánlatkérő már az ajánlatok Kbt. 69. § (2) bekezdés szerinti bírálata keretében felhívja az ajánlattevőket.

A Kbt. 69. §-ának 2019. április 1. napjától beiktatott (11a) bekezdése rögzíti, hogy nem kérhető a gazdasági szereplőtől olyan igazolás benyújtása, amelyet ugyanazon ajánlatkérő részére a gazdasági szereplő korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásban az EKR-ben elektronikus úton már benyújtott. Ebben az esetben az ajánlatkérő Kbt. 69. § (4) vagy (6)-(8) bekezdés szerinti felhívására a gazdasági szereplő csak arról nyilatkozik, hogy mely korábbi eljárásban benyújtott igazolást kéri figyelembe venni a bírálat során. Ebben az esetben az igazolást akkor is úgy kell az ajánlatkérőnek elfogadnia, mintha abban az eljárásban nyújtották volna be, ha a korábbi igazolás megjelöli, hogy azt mely – más – közbeszerzési eljárásban való felhasználás céljára állították ki.

Kizáró okok hiányának igazolása alvállalkozó tekintetében

Előzetes igazolás [Kbt. 67. § (4) bekezdés]:

- az alvállalkozója tekintetében az ajánlattevőnek/részvételre jelentkezőnek egyszerű nyilatkozatot kell benyújtania arra vonatkozóan, hogy nem vesz igénybe a szerződés teljesítéséhez a 62. §, valamint, ha az adott közbeszerzési eljárásban előírásra került, a 63. § szerinti kizáró okok hatálya alá eső alvállalkozót;
- a nyilatkozatot akkor is be kell nyújtani, ha az ajánlatkérő az eljárásban nem írta elő a már ismert alvállalkozók megnevezését.

Igazolás módja [Korm. rendelet 15. §]:

- ajánlattevő/részvételre jelentkező az alkalmasság igazolásában részt vevő alvállalkozó vonatkozásában egységes európai közbeszerzési dokumentumot

köteles benyújtani a kizáró ok hiányának igazolására alvállalkozója tekintetében, ezzel az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező eleget tesz a Kbt. 67. § (4) bekezdése szerinti nyilatkozati kötelezettségének. [Korm. rendelet 15. § (1) bekezdés];

- azon alvállalkozók tekintetében, amelyek nem vesznek részt alkalmasság igazolásában az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező a Kbt. 67. § (4) bekezdése szerinti – egyszerű – nyilatkozatot nyújt be [Korm. rendelet 15. § (2) bekezdés].

Kizáró ok hiányának igazolása alkalmasságot igazoló más szervezet tekintetében

Előzetes igazolás: amennyiben az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az előírt alkalmassági követelményeknek más szervezet kapacitására támaszkodva kíván megfelelni, a kapacitáit rendelkezésre bocsátó szervezetnek is be kell nyújtania az egységes európai közbeszerzési dokumentumot a kizáró okok hiányának és az alkalmassági követelményeknek való megfelelés igazolására [Kbt. 67. § (3) bekezdés; Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés]. Felhívjuk a figyelmet, hogy a Kbt. 2019. április 1. napjától hatályos 41/A. § (5) bekezdése alapján az EKR-ben elektronikus úrlap benyújtásával teendő nyilatkozatokat az alkalmasságot igazoló más szervezet képviselőjében az ajánlatot vagy részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplő teszi meg.

Igazolás módja: a kapacitáit rendelkezésre bocsátó szervezet esetében a kizáró okok hiányának igazolására elegendő az egységes európai közbeszerzési dokumentumban tett nyilatkozat, e tekintetben egyéb igazolás benyújtására nem kötelezett. A Korm. rendelet szerinti igazolásokat csak az alkalmassági követelményeknek való megfelelés érdekében kell benyújtania. Az alkalmasság igazolásában részt vevő alvállalkozó tekintetében az egységes európai közbeszerzési dokumentum benyújtásával az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező eleget tesz a Kbt. 67. § (4) bekezdése szerinti nyilatkozati kötelezettségének. [Korm. rendelet 15. § (1) bekezdés].

II.3. Igazolás nemzeti eljárásrendben

Kizáró okok hiányának igazolása ajánlattevő/részvételre jelentkező tekintetében

A Kbt. 114. § (2) bekezdése értelmében a Kbt. 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozat tekintetében az Európai Bizottság által meghatározott egységes formanyomtatvány nem alkalmazandó, ahol e törvény Második Része „egységes európai közbeszerzési dokumentumot” említ, az alatt a Kbt. 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatot kell érteni. A Kbt. 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatban az ajánlattevőnek és a részvételre jelentkezőnek a Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont kb) alpontjára vonatkozóan

kormányrendeletben meghatározottak szerint kell a részletes adatokat megadnia.

2020. február 1-jei hatállyal a Kbt. egy új, 114/A. § szerinti rendelkezéssel egészült ki, mely lehetővé teszi ajánlatkérő számára annak előírását az eljárást megindító felhívásban, hogy – a főszabály szerinti kétlépcsős bírálat helyett – már az ajánlatokban, részvételi jelentkezésekben nyújtsák be a gazdasági szereplők a kizáró okok, az alkalmassági követelmények, valamint a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok tekintetében a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott igazolásokat (kivéve a 3. melléklet szerinti szolgáltatás esetében, ha annak becsült értéke az uniós értékhatárt eléri vagy meghaladja). Tekintettel arra, hogy a kizáró okok igazolása az ajánlat/részvételi jelentkezés benyújtásakor egyszerű nyilatkozattal történik, az ajánlattevő/részvételre jelentkező nyilatkozási kötelezettsége a kizáró okok hiánya tekintetében nem duplikálódik.

Nemzeti eljárásrendben tehát:

- a kizáró okok hiányának igazolása (előzetes és tényleges igazolása is) egyszerű nyilatkozattal történik, nem kell egységes európai közbeszerzési dokumentumot benyújtani;
- ha az ajánlattevő vagy a részvételre jelentkező – korábbi közbeszerzési eljárásban felhasznált – egységes európai közbeszerzési dokumentumot nyújt be, az ajánlatkérő köteles azt elfogadni, feltéve, hogy az abban foglalt információk megfelelnek a valóságnak, és tartalmazzák az ajánlatkérő által a kizáró okok és az alkalmasság igazolása tekintetében megkövetelt információkat [Korm. rendelet 17. § (1) bekezdés];
- a Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont kb) pontját a Korm. rendelet 8. § i) pontja ib) alpontja és 10. § g) pont gb) alpontja szerint kell igazolnia (nyilatkoznia az említett rendelkezésekben foglalt tartalommal kell ajánlattevőnek/részvételre jelentkezőnek) [Korm. rendelet 17. § (1) bekezdés];

A Korm. rendelet 2021. február 3. napjától hatályos módosítása nyomán a nemzeti eljárásrendet érintő szabályozás is kiegészítésre került akként, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés ha) vagy ja) alpontjára vonatkozóan, illetve a Kbt. 63. § (1) bekezdés a) és b) pontja tekintetében az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező Korm. rendelet 17. § (1) bekezdés szerinti nyilatkozatának tartalmaznia kell a korábbi kizárás körülményeinek, illetve az érintett cselekménynek a részletes leírását [Korm. rend. 17. § (1a) bekezdés].

A Kbt. 62. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt helyzetek fennállása esetén a Kbt. 62. § (1a) bekezdésében foglaltakkal való összhang megteremtése érdekében új rendelkezésként beiktatásra került, hogy az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező Korm. rendelet 17. § (1) bekezdés szerinti nyilatkozatának tartalmaznia kell a szerződés teljesítésére való képességével kapcsolatos információkat is [Korm. rend. 17. § (1b) bekezdés].

Kizáró okok hiányának igazolása alvállalkozó/alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet tekintetében

A Korm. rendelet 17. § (2) bekezdése szerint az alvállalkozó és adott esetben az alkalmasság igazolásában résztvevő más szervezet vonatkozásában az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nyilatkozatot nyújt be arról, hogy az érintett gazdasági szereplők vonatkozásában nem állnak fenn az eljárásban előírt kizáró okok.

Nemzeti eljárásrendben az alvállalkozó, alkalmasságot igazoló más szervezet tekintetében ajánlattevőnek/részvételre jelentkezőnek kell egyszerű nyilatkozat formájában nyilatkoznia arról, hogy az általa megjelölt alvállalkozó, alkalmasságot igazoló más szervezet nem áll az előírt kizáró okok hatálya alatt az ajánlat/részvételi jelentkezés benyújtásával egyidejűleg, (további) igazolási kötelezettség nem terheli. Ez ily módon egybeesik a Kbt. 67. § (4) bekezdésben foglalt kötelezettséggel, a Kbt. 67. § (4) bekezdés és a Korm. rendelet 17. § (2) bekezdése együttesen értelmezendő, ajánlattevő – ilyen irányú – nyilatkozattételi kötelezettsége nem duplikálódik. E szabály a Kbt. 2020. február 1-jén hatályba lépett 114/A. §-ára tekintettel is irányadó.

Ha az ajánlatkérő a Kbt. 117. §-a alapján önállóan kialakított szabályok szerint jár el, a felhívásban előírt kizáró okok igazolásának módját e rendeletben meghatározottak szerint írhatja elő [Korm. rendelet 17. § (3) bekezdés].

III. Kizáró okok

A Kbt. 62. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza azokat a kizáró okokat, amelyeket uniós eljárásrendben a közbeszerzési eljárásban kötelező érvényesíteni, vagyis azok bármelyikének fennállása esetén az ajánlattevőt, részvételrejelentkezőt, alvállalkozót és kapacitást biztosító szervezetet ajánlatkérőnek az eljárásból ki kell zárnia.

1. Kötelező kizáró okok [Kbt. 62. §]

Kizáró ok	Helye az egységes európai közbeszerzési dokumentumban	Igazolási mód és kapcsolódó információk

<p>Az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt az alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki</p>		
<p><i>a)</i> az alábbi bűncselekmények valamelyikét elkövette, és a bűncselekmény elkövetése az elmúlt öt évben jogerős bírósági ítéletben megállapítást nyert, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól nem mentesült;</p> <p><i>aa)</i> a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény), illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) szerinti bünszervezetben részvétel, ideértve a bűncselekmény bünszervezetben történő elkövetését is;</p> <p><i>ab)</i> az 1978. évi IV. törvény szerinti vesztegetés, befolyással üzérkedés, befolyás vásárlása, vesztegetés nemzetközi kapcsolatokban, befolyás vásárlása nemzetközi kapcsolatokban, hűtlen kezelés, hanyag kezelés, illetve a Btk. XXVII. fejezetében meghatározott korrupciós bűncselekmények, valamint a Btk. szerinti hűtlen kezelés vagy hanyag kezelés;</p> <p><i>ac)</i> az 1978. évi IV. törvény szerinti költségvetési csalás, európai közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése, illetve a</p>	<p>aa)-af): III. rész „A” szakasz</p> <p>ag): III. rész „D” szakasz</p> <p>ah): III. rész „A” és „D” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kizárólag természetes személy gazdasági szereplő köteles igazolni [Korm. rend. 8. § a) pont]⁶ ▪ <i>igazolás:</i> közjegyző vagy gazdasági, szakmai kamara által hitelesített nyilatkozat [Korm. rend. 8. § a) pont] ▪ az (1) bekezdés <i>a)</i> pont <i>ah)</i> alpontjában említett hasonló bűncselekmény alatt az Európai Unió más tagállamában letelepedett ajánlattevő, illetve a más állam büntető joghatósága alá tartozó külföldi állampolgár természetes személy esetében <p><i>a)</i> bünszervezetben részvétel bűncselekmény esetén a szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló, 2008. október 24-i 2008/841/IB tanácsi kerethatározat 2. cikkében meghatározott bünszervezetben való részvételhez kapcsolódó bűncselekményt,</p> <p><i>b)</i> vesztegetés, vesztegetés elfogadása, hivatali vesztegetés, hivatali vesztegetés elfogadása,</p>

6

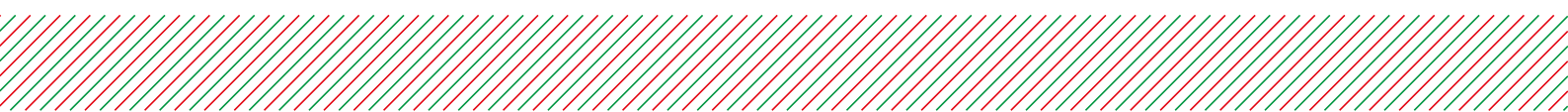
Amennyiben a felsorolt bűncselekmények elkövetése miatt jogi személlyel szemben a bíróság a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 5. § (2) bekezdés b), c) vagy g) pontja alapján a tevékenységet jogerős ítéletében korlátozta, úgy a Kbt. 62. § (1) bekezdés f) pontja szerinti kizáró ok állapítható meg a jogi személlyel szemben

<p>Btk. szerinti költségvetési csalás;</p> <p><i>ad</i>) az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti terrorcselekmény, valamint ehhez kapcsolódó felbujtás, bűnsegély vagy kísérlet;</p> <p><i>ae</i>) az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti pénzmosás, valamint a Btk. szerinti terrorizmus finanszírozása;</p> <p><i>af</i>) az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti emberkereskedelem és kényszermunka, valamint az emberkereskedelem áldozatainak kizsákmányolása elleni fellépés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi V. törvény hatálybalépéséig hatályban volt Btk. szerinti kényszermunka;</p> <p><i>ag</i>) az 1978. évi IV. törvény, illetve a Btk. szerinti versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban;</p> <p><i>ah</i>) a gazdasági szereplő személyes joga szerinti, az <i>a</i>)-<i>g</i>) pontokban felsoroltakhoz hasonló bűncselekmény;</p>		<p>vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban, vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban bűncselekmény esetén az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke (2) bekezdésének <i>c</i>) pontja alapján, az Európai Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló egyezmény kidolgozásáról szóló 1997. május 26-i tanácsi jogi aktushoz csatolt egyezmény 3. cikkében meghatározott korrupciót,</p> <p><i>c</i>) költségvetési csalás bűncselekmény esetén az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény 1. cikke szerinti csalást,</p> <p><i>d</i>) terrorcselekmény esetén a terrorizmus elleni küzdelemről szóló 2002. június 13-i 2002/475/IB tanácsi kerethatározat 1., illetve 3. cikkében meghatározott terrorista bűncselekmény vagy terrorista csoporthoz kapcsolódó bűncselekményt, vagy az említett kerethatározat 4. cikke szerinti, bűncselekményre való felbujtást, bűnsegélyt vagy kísérletet,</p> <p><i>e</i>) pénzmosás vagy terrorizmus finanszírozása bűncselekmény esetén a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való</p>
---	--	---

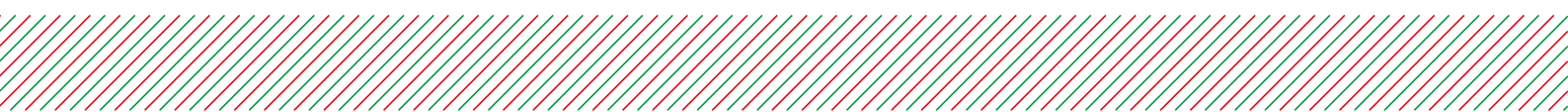
		<p>felhasználásának megelőzéséről szóló 2005. október 26-i 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkében meghatározott pénzmosást vagy terrorizmus finanszírozását,</p> <p>f) emberkereskedelem vagy kényszermunka esetén az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló 2011. április 5-i 2011/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkében meghatározott gyermekmunkát és az emberkereskedelem más formáit</p> <p>kell érteni [Kbt. 62. § (5) bekezdés]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés]
<p>b) egy évnél régebben lejárt adó-, vámfizetési vagy társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének nem tett eleget, kivéve, ha tartozását és az esetleges</p>	<p>III. rész „B” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ igazolás: az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) szerinti köztartozásmentes adózói adatbázisból⁷ az

⁷ www.nav.gov.hu (az oldal jobb oldali menüsorában található „Adatbázisok” menüpontban „Köztartozásmentes adózók” elnevezéssel)

<p>kamatot és bírságot az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtásának időpontjáig megfizette vagy ezek megfizetésére halasztást kapott;</p>		<p>ajánlatkérő ellenőrzi, ha a gazdasági szereplő az adatbázisban nem szerepel, az illetékes adó- és vámhivatal igazolása vagy az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló kormányrendelet szerinti adóigazolás [Korm. rend. 8. § b) pont]</p> <p>Az ellenőrzési kötelezettséggel érintett időszak a Kbt. 63. § (3) bekezdésére is tekintettel az ellenőrzés időpontjától visszafelé számított 12 hónap. Többszöri ellenőrzés esetén a Kbt. 74. § (1) bekezdés b) pontja lesz megfelelően irányadó, ha a kizáró ok egy későbbi ellenőrzés során már fennáll.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ az (1) bekezdés b) pontjában említett adófizetési kötelezettség alatt a belföldi székhelyű gazdasági szereplő tekintetében az állami adóhatóság és a vámhatóság által nyilvántartott adófizetési kötelezettséget kell érteni [Kbt. 62. § (3) bek.] ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bek.] ▪ a Kbt. 62. § (1) bekezdés b) pontja
---	--	--

		<p>szerinti köztartozást nyilvántartó hatóságok igazolásának [8. § <i>b</i>) pont] azt kell tartalmaznia, hogy az igazolás kiállításának időpontjában van-e a gazdasági szereplőnek a hatóság által nyilvántartott köztartozása, illetve ha van, milyen időpontban járt le a gazdasági szereplő arra vonatkozó fizetési kötelezettsége és annak megfizetésére halasztást kapott-e, illetve milyen időtartamú halasztást kapott [Korm.r. 16. § (1) bekezdés];</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ az (1) bekezdés szerinti hatósági igazolást - ha az igazolás egyébként bizonyítja azt, hogy a gazdasági szereplőnek nincs egy évnél régebben lejárt köztartozása - az ajánlatkérő köteles elfogadni akkor is, ha nem közbeszerzési eljárásban való felhasználás céljára állították ki, vagy más közbeszerzési vagy egyéb eljárásában való felhasználás céljából állították ki, vagy ha a kiállító hatóság egy évnél rövidebb érvényességi időt írt az igazolásra és az már lejárt [Korm.r. 16. § (2) bekezdés]; ▪ ha jogszabály a Kbt. 62. § (1) bekezdés <i>b</i>) pontjának hatálya alá tartozó új
--	--	--

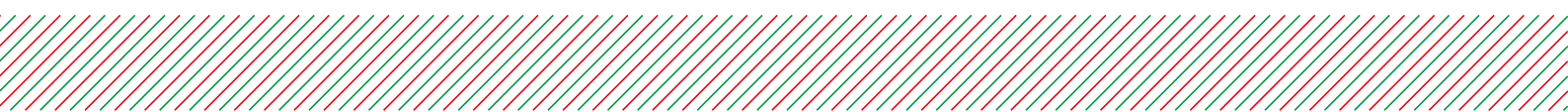

		<p>közterhet állapít meg, az ezzel kapcsolatos igazolást csak azokban az eljárásokban kell csatolni, amelyekben az ajánlattételi vagy részvételi határidő a köztartozásról szóló rendelkezés hatálybalépését követő egy évnél későbbi időpontra esik [Korm.r. 16. § (3) bekezdés]</p>
<p>c) végelszámolás alatt áll, vonatkozásában csődeljárás elrendeléséről szóló bírósági végzést közzétettek, az ellene indított felszámolási eljárást jogerősen elrendelték, vagy ha a gazdasági szereplő személyes joga szerinti hasonló eljárás van folyamatban, vagy aki személyes joga szerint hasonló helyzetben van;</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> a kizáró ok hiányát a céginformációs szolgálat⁸ ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzékadatok alapján az ajánlatkérő ellenőrzi⁹, a Kbt. 62. § (1a) bekezdésének alkalmazása során az ajánlatkérő szükség esetén a gazdasági szereplő nyilatkozatában megadott információkon kívül a gazdasági szereplő szerződés teljesítésére való képességének igazolására más dokumentum benyújtását is kérheti [Korm. rendelet 8. § c) pont] ▪ a gazdasági szereplő a formanyomtatvány kitöltése mellett szükség esetén külön nyilatkozat benyújtásával nyilatkozik, ahol ismerteti

⁸ www.e-cegjegyzek.hu

⁹ A csődegyezséggel vagy a csődhez hasonló helyzettel kapcsolatban az ajánlatkérőnek nincs külön ellenőrzési kötelezettsége.

		<p>azokat az indokokat, amelyek alapján a Kbt. 62. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt valamely helyzet fennállása ellenére képes lesz a szerződés teljesítésére [Korm. rend. 4. § (1a) bekezdés]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nem kell alkalmazni olyan esetben, ha az ajánlatkérő a 98. § (4) bekezdés d) pontja alapján hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást folytat le [Kbt. 62. § (4) bekezdés]
<p>d) tevékenységét felfüggesztette vagy akinek tevékenységét felfüggesztették;</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ igazolás: a kizáró ok hiányát a céginformációs szolgálattól ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzékadatok alapján az ajánlatkérő ellenőrzi [Korm. rendelet 8. § c) pont] ▪ cégek nem minősülő gazdasági szereplő esetén vagy ha az adott szervezet tevékenységének felfüggesztésére a cégbíróságon kívül más hatóság is jogosult: közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozatot [Korm. rendelet 8. § c) pont]
<p>e) gazdasági, illetve szakmai tevékenységével kapcsolatban bűncselekmény elkövetése az elmúlt három éven belül jogerős bírósági ítéletben megállapítást nyert;</p>	<p>III. rész „D” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kizárólag természetes személy gazdasági szereplő köteles igazolni [Korm. rend. 8. § a) pont] ▪ igazolás: közjegyző vagy gazdasági, szakmai

		<p>kamara által hitelesített nyilatkozat [Korm. rend. 8. § a) pont]</p> <ul style="list-style-type: none"> a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés]
<p>f) tevékenységét a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 5. § (2) bekezdés b) pontja alapján vagy az adott közbeszerzési eljárásban releváns módon c) vagy g) pontja alapján a bíróság jogerős ítéletében korlátozta, az eltiltás ideje alatt, vagy ha az ajánlattevő tevékenységét más bíróság hasonló okból és módon jogerősen korlátozta;</p>	<p>III. rész „D” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> igazolás: a kizáró ok hiányát a céginformációs szolgálattól ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzék-adatok alapján az ajánlatkérő ellenőrzi [Korm. rendelet 8. § d) pont] cégeknek nem minősülő gazdasági szereplő esetén: közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozatot [Korm. rendelet 8. § d) pont]
<p>h) korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásban hamis adatot szolgáltatott vagy hamis nyilatkozatot tett, ezért az eljárásból kizárták, és</p> <p>ha) ha a kizárás miatt jogorvoslatra nem került sor, az ajánlatkérő megítélése szerint a kizárás alapjául szolgáló cselekmény miatt a szerződés teljesítése vonatkozásában a megbízhatósága alapos okkal megkérdőjelezhető, az érintett közbeszerzési eljárás lezárulásától számított három évig, vagy</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> igazolás: egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozat, az ajánlatkérő a Hatóság által az EKR-ben közzétett <u>nyilvántartást ellenőrzi.</u> ha) alpont igazolása: a gazdasági szereplő az ajánlatához, illetve részvételi jelentkezéséhez csatolja a korábbi kizárás körülményeit részletesen bemutató nyilatkozatát [Korm. rend. 4. § (1b) bekezdés]

<p><i>hb)</i> ha a kizárás tekintetében sor került jogorvoslatra és az ajánlatkérő kizárásról hozott döntését - a hamis adat szolgáltatásának megállapítása mellett - a Közbeszerzési Döntőbizottság véglegessé vált, - a Döntőbizottság határozatának megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság jogerős - három évnél nem régebben meghozott határozata jogszerűnek mondta ki;</p>		<p>A <u>ha) alpont alkalmazásában az ajánlatkérő az EKR-ben közzétett nyilvántartásban szereplő információkat és a gazdasági szereplő Korm. rend 4. § (1b) bekezdése szerinti nyilatkozatát veszi figyelembe, valamint alkalmazhatja a Kbt. 69. § (13) bekezdését a kizárás megítéléséhez szükséges további információk kéréséhez [Korm. rend. 8. § f) pont].</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés]
<p><i>i)</i> az adott eljárásban előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése során a valóságnak nem megfelelő adatot szolgáltat (a továbbiakban: hamis adat), illetve hamis adatot tartalmazó nyilatkozatot tesz, vagy a közbeszerzési eljárásban előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozata ellenére nem tud eleget tenni az alkalmasságot, a kizáró okokat vagy a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumokat érintő igazolási kötelezettségének (a továbbiakban együtt: hamis nyilatkozat), amennyiben</p> <p><i>ia)</i> a hamis adat vagy nyilatkozat érdemben befolyásolja az ajánlatkérőnek a</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> nem szükséges igazolás benyújtása, a kizáró ok megvalósulását az ajánlatkérő ellenőrzi az eljárás során [Korm. rendelet 8. § g) pont] ▪ <i>koncessziós beszerzési eljárásban:</i> az előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozat alátámasztására szolgáló igazolások be nem nyújtásához kapcsolódó kizáró ok akkor alkalmazandó, ha az ajánlatkérő a koncessziós beszerzési eljárásban is a kizáró okok, illetve alkalmassági követelmények előzetes

<p>kizárásra, az alkalmasság fennállására, az ajánlat műszaki leírásnak való megfelelőségére vagy az ajánlatok értékelésére vonatkozó döntését, és</p> <p><i>ib)</i> a gazdasági szereplő szándékosan szolgáltatott hamis adatot vagy tett hamis nyilatkozatot, vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett egyértelműen fel kellett volna ismernie, hogy az általa szolgáltatott adat a valóságnak, illetve nyilatkozata a rendelkezésére álló igazolások tartalmának nem felel meg;</p>		<p>igazolására előírja nyilatkozat használatát [Kbt. 124. § (4) bekezdés]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ az ajánlatkérő – az érintett ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet nevének és címének (székhelyének, lakóhelyének) az eljárás tárgyának és azonosítójának, valamint a kizárás és a kizárt gazdasági szereplő erről való tudomásszerzése időpontjának megjelölésével, valamint a kizárásra okot adó cselekmény és az eset lényeges körülményeinek leírásával – köteles tájékoztatni a Közbeszerzési Hatóságot az (1) bekezdés <i>i)</i> és <i>j)</i> pontja szerinti kizárásról és a kizárás időpontjáról [Kbt. 62. § (7) bekezdés] ▪ A Hatóságnak nyilvántartás-vezetési kötelezettsége áll fenn a Kbt. 187. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontja alapján.
<p><i>j)</i> esetében az ajánlatkérő bizonyítani tudja, hogy az adott eljárásban megkísérelte jogtalanul befolyásolni az ajánlatkérő döntéshozatali folyamatát, vagy olyan bizalmas információt kísérelt megszerezni, amely jogtalan előnyt biztosítana számára a</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>igazolás:</u> ajánlatkérő ellenőrzi az eljárás során; korábbi közbeszerzési eljárásra vonatkozóan az ajánlatkérő a <u>Hatóság által az EKR-ben közzétett nyilvántartást ellenőrzi. A ja) alpont alkalmazásában az ajánlatkérő az EKR-ben</u>

<p>közbeszerzési eljárásban, vagy korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásból ebből az okból kizárták, és</p> <p><i>ja)</i> ha a kizárás miatt jogorvoslatra nem került sor, az ajánlatkérő megítélése szerint a kizárás alapjául szolgáló cselekmény miatt a szerződés teljesítése vonatkozásában a megbízhatósága alapos okkal megkérdőjelezhető, az érintett eljárás lezárulásától számított három évben, vagy</p> <p><i>jb)</i> ha a kizárás tekintetében sor került jogorvoslatra és az ajánlatkérő kizárásról hozott döntését a jogtalan befolyásolás megállapítása mellett - a Közbeszerzési Döntőbizottság véglegessé vált, - a Döntőbizottság határozatának megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság jogerős - három évnél nem régebben meghozott határozata jogszerűnek mondta ki;</p>		<p><u>közzétett nyilvántartásban szereplő információkat és a gazdasági szereplő 4. § (1b) bekezdése szerinti nyilatkozatát veszi figyelembe, valamint alkalmazhatja a Kbt. 69. § (13) bekezdését a kizárás megítéléséhez szükséges további információk kéréséhez.</u> [Korm. rend. 8. § h) pont]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>ja)</i> pont igazolása: a gazdasági szereplő az ajánlatához, illetve részvételi jelentkezéséhez csatolja a korábbi kizárás körülményeit részletesen bemutató nyilatkozatát [Korm. rend. 4. § (1b) bekezdés] ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés] ▪ A Hatóság naprakészen vezeti és az EKR-ben közzéteszi - a gazdasági szereplő megbízhatóságának mérlegelése nélkül - a 62. § (1) bekezdés <i>i)</i> és <i>j)</i> pontja szerinti kizárás megalapozására alkalmas ajánlatkérői döntések tényét, leírását és lényeges körülményeinek összefoglalását, és a 62. § (1) bekezdés <i>i)</i> és <i>j)</i> pontja
--	--	--

		<p>szerinti kizárást megalapozó döntőbizottsági és bírósági határozatok számát, a határozat elektronikus elérhetőségét (amennyiben elérhető) és a határozathozatal napját [Kbt. 187. § (2) bekezdés a) pont ab) alpont]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az ajánlatkérőnek tájékoztatási kötelezettsége áll fenn a Kbt. 62. § (7) bekezdése alapján.
<p><i>k)</i>¹⁰ tekintetében a következő feltételek valamelyike megvalósul:</p> <p><i>ka)</i> nem az Európai Unió, az Európai Gazdasági Térség vagy a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet tagállamában, a Kereskedelmi Világszervezet közbeszerzési megállapodásban részes államban vagy az EUMSZ 198. cikkében említett tengerentúli országok és területek bármelyikében vagy nem olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak kettős adózás elkerüléséről szóló egyezménye van, vagy amellyel az Európai Uniónak kétoldalú megállapodása van a közbeszerzés terén,</p> <p><i>kb)</i> olyan, szabályozott tőzsdén nem jegyzett társaság, amely a</p>	<p>III. rész „D” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás</i> [Korm. rendelet 8. § i) pont]: <p><i>ka) alpontja</i> tekintetében nem szükséges igazolás vagy nyilatkozat benyújtása, a céginformációs szolgáltatótól ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzék-adatok alapján az ajánlatkérő azt ellenőrzi, hogy valóban Magyarországon bejegyzett gazdasági szereplőről van szó;</p> <p><i>kb) alpontja</i> tekintetében az ajánlattevő, illetve részvétellel jelentkező nyilatkozata arról, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - olyan társaságnak minősül-e, melyet nem jegyeznek szabályozott tőzsdén, vagy amelyet szabályozott tőzsdén

¹⁰ E kizáró ok tekintetében a Korm. rendelet rögzíti a közvetett tulajdon, illetve a szavazati jog fogalmát; továbbá az ajánlatkérőt a nyilatkozással igazolt kizáró ok tekintetében nem terheli további ellenőrzési kötelezettség, hatóságok vagy más szervezetek megkeresése [Korm. rendelet 14. § (1)-(2) bekezdés].

<p>pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 3. § 38. pont a)-b) vagy d) alpontja szerinti tényleges tulajdonosát nem képes megnevezni, vagy</p> <p><i>kc)</i> a gazdasági szereplőben közvetetten vagy közvetlenül több, mint 25%-os tulajdoni résszel vagy szavazati joggal rendelkezik olyan jogi személy vagy személyes joga szerint jogképes szervezet, amelynek tekintetében a <i>kb)</i> alpont szerinti feltétel fennáll;</p>		<p>jegyveznek;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ha az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt nem jegyzik szabályozott tőzsdén, akkor a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: pénzmosásról szóló törvény) 3. § 38. pont a)-b) vagy d) alpontja szerint definiált valamennyi tényleges tulajdonos személyazonosító adatainak, adóazonosító adatainak, külső nyilvántartás szerinti személy-, illetve adóazonosító adatainak, valamint érdekeltiségének a pénzmosásról szóló törvény 3. § 38. pont a)-b) vagy d) alpontja szerinti jellege és mértéke bemutatását tartalmazó nyilatkozatot szükséges benyújtani; ha a gazdasági szereplőnek nincs a pénzmosásról szóló törvény 3. § 38. pont a)-b) vagy d) alpontja szerinti tényleges tulajdonosa, úgy erre vonatkozó nyilatkozatot szükséges csatolni [Korm. rendelet 8. § i) pont ib) alpont]; <p><i>kc) alpontjára</i> vonatkozóan az</p>
---	--	---

		<p>ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nyilatkozata arról, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> - van-e olyan jogi személy vagy személyes joga szerint jogképes szervezet, amely az ajánlattevőben, illetve részvételre jelentkezőben közvetetten vagy közvetlenül több, mint 25%-os tulajdoni résszel vagy szavazati joggal rendelkezik; - ha van ilyen szervezet, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező azt nyilatkozatban megnevezi (cégnév, székhely), továbbá nyilatkozik, hogy annak vonatkozásában a Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont kc)¹¹ alpontjában hivatkozott kizáró feltétel nem áll fenn; ▪ a nyilatkozat benyújtása mellett a nyilatkozattal igazolt kizáró ok tekintetében az ajánlatkérőt további ellenőrzési kötelezettség-hatóságok, más szervezetek megkeresése - nem terheli és kizárólag a tudomására jutott kétséget kizáró bizonyíték esetében köteles a hamis nyilatkozattétel tényét
--	--	--

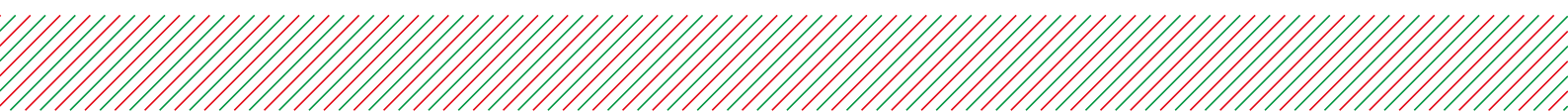
¹¹ A Kbt. 62. § (1) bekezdés kc) pontjában foglaltakra tekintettel az érintett, 25%-os tulajdoni résszel vagy szavazati joggal rendelkező gazdasági szereplők tekintetében azt kell vizsgálni, hogy esetükben fennállnak-e a Kbt. 62. § (1) bekezdés kb) pontjában szereplő körülmények.

		<p>megállapítani [Korm. rendelet 14. § (2) bekezdés]</p>
<p><i>l)</i> harmadik országbeli állampolgár Magyarországon engedélyhez kötött foglalkoztatása esetén a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság által a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló törvény alapján két évnél nem régebben véglegessé vált közigazgatási - vagy annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén jogerős bírósági - határozatban megállapított és a munkaügyi bírsággal vagy az idegenrendészeti hatóság által a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról szóló törvény szerinti közrendvédelmi bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el;</p>	<p>III. rész „D” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> ajánlatkérő ellenőrzi a foglalkoztatás-felügyeleti hatóságnak a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény 11. §-a szerint vezetett nyilvántartásából¹² nyilvánosságra hozott adatokból, valamint az idegenrendészeti szerv honlapján közzétett adatokból [Korm. rendelet 8. § j) pont] ▪ az idegenrendészeti szerv a honlapján¹³ a Kbt. 62. § (1) bekezdés <i>l)</i> pontja alapján érintett, a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról szóló törvény szerint általa közrendvédelmi bírsággal sújtott gazdasági szereplőkről - a személyes adatok sérelme nélkül - tájékoztatást tesz közzé a határozat véglegessé válásától számított két éves időtartamra. Ha az idegenrendészeti szerv tudomására jutott, hogy

¹² <http://nyilvantartas.ommf.gov.hu/>

¹³ <http://www.kozrend.hu>

		<p>határozatával szemben közigazgatási pert indítottak, a kizáró okra vonatkozó adatokat a bíróság jogerős és végrehajtható határozatában foglalt döntésre figyelemmel teszi közzé, megjelölve a keresetet elutasító vagy a határozatot megváltoztató döntés jogerőre emelkedésének időpontját. Ha az adatok nyilvánosságra hozatalára már sor került - a keresetindításról történő tudomásszerzéssel egyidejűleg - intézkedik a honlapon nyilvánosságra hozott adatok törléséről [Korm. rendelet 16. § (4) bekezdés]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés]
<p><i>m)</i> esetében a 25. § szerinti összeférhetetlenségből, illetve a közbeszerzési eljárás előkészítésében való előzetes bevonásból eredő versenytorzulást a gazdasági szereplő kizárásán kívül nem lehet más módon orvosolni;</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> nem szükséges igazolás benyújtása, a kizáró ok megvalósulását az ajánlatkérő ellenőrzi az eljárás során [Korm. rendelet 8. § k) pont]
<p><i>n)</i> a Tpvt. 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti - három évnél nem régebben meghozott - véglegessé vált és</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) döntései, illetve az ezt

<p>végrehajtható versenyfelügyeleti határozatban vagy a versenyfelügyeleti határozat megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság jogerős és végrehajtható határozatában megállapított és bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el; vagy ha az ajánlattevő ilyen jogszabálysértését más versenyhatóság vagy bíróság – három évnél nem régebben – jogerősen megállapította és egyúttal bírságot szabott ki;</p>		<p>felülvizsgáló bírósági döntések tekintetében a jogsértés megtörténtét az ajánlatkérő a GVH által az EKR-ben közzétett információk alapján ellenőrzi; az ajánlatkérő ezen felül nem kérhet külön igazolást, az EKR-ben nem szereplő esetleges jogsértés hiányának igazolásaként az ajánlatkérő köteles elfogadni az eljárásban benyújtott egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot [Korm. rendelet 8. § l) pont]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés]
<p><i>o)</i> esetében az ajánlatkérő bizonyítani tudja, hogy az adott közbeszerzési eljárásban a gazdasági szereplő más gazdasági szereplővel a verseny torzítására irányuló megállapodást kötött;</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> az ajánlatkérő köteles elfogadni igazolásként az eljárásban benyújtott egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot [Korm. rendelet 8. § m) pont]
<p>A gazdasági szereplő akkor sem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásában, amennyiben</p>		
<p>(2) a) vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottságának tagja, cégvezetője vagy gazdasági társaság esetén annak egyedüli tagja, vagy személyes joga szerinti hasonló ügyvezető vagy</p>	<p>aa)-af): III. rész „A” szakasz</p> <p>ag): III. rész</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> közjegyző vagy gazdasági, szakmai kamara által hitelesített nyilatkozat [Korm. rend.

<p>felügyelő szervének tagja, illetve személyes joga szerint az előbbieknek megfelelő döntéshozatali jogkörrel rendelkező személy olyan személy, akivel szemben az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény miatt az elmúlt öt évben jogerős ítéletet hoztak és a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól nem mentesült, vagy</p> <p>b) az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény miatt a jogerős ítéletet az elmúlt öt évben – vagy ha ez rövidebb az adott bűncselekmény kapcsán az elítélt büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesüléséhez szükséges időn belül – olyan személlyel szemben hozták, aki a bűncselekmény elkövetésekor a gazdasági szereplő vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottságának tagja, cégvezetője vagy gazdasági társaság esetén annak egyedüli tagja, vagy személyes joga szerinti hasonló ügyvezető vagy felügyelő szervének tagja, illetve az előbbieknek megfelelő döntéshozatali jogkörrel rendelkező személy volt.</p>	<p>„D” szakasz</p> <p>ah): III. rész „A” és „D” szakasz</p>	<p>8. § a) pont]¹⁴</p>
--	--	-----------------------------------

2. Választható kizáró okok [Kbt. 63. §]

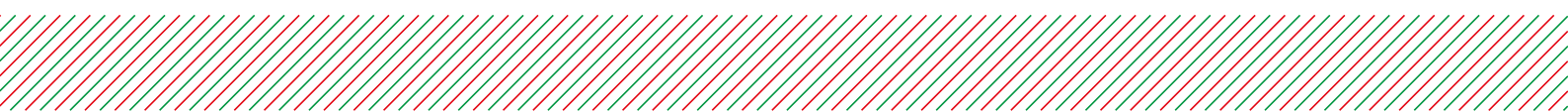
A Kbt. 63. § (1) bekezdése azon kizáró okok körét szabályozza, amelyek közül egy vagy több az ajánlatkérő választása szerint írható elő az eljárásban.

¹⁴ A Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pontjához hasonlóan a Kbt. 62. § (2) bekezdésében foglalt időtartamot is az ellenőrzés időpontjától kell számítani a kizáró ok jellege miatt.

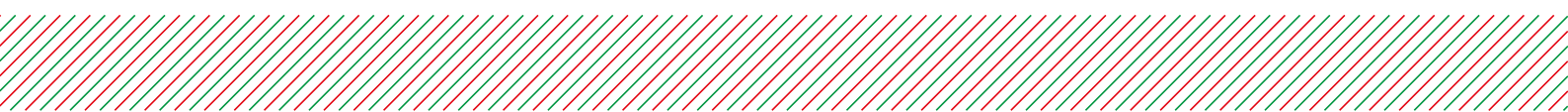
Kizáró ok	Helye az egységes európai közbeszerzési dokumentumban	Igazolási mód és kapcsolódó információk
<p>Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, illetve nem vehet részt az alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki</p>		
<p>a) az elmúlt három évben a 73. § (4) bekezdésében említett környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeket súlyosan megszegte, és ezt az ajánlatkérő megfelelően bizonyítani tudja;</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> az ajánlatkérő nem kérhet külön igazolást, a kizáró ok hiányának igazolásaként az ajánlatkérő köteles elfogadni az eljárásban benyújtott egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot¹⁵ [Korm. rend. 9. § a) pont] ▪ Ha a gazdasági szereplő az egységes európai közbeszerzési dokumentumban a kizárást - az ajánlatkérő mérlegelésétől függően - esetlegesen megalapozó korábbi cselekményről

¹⁵ A Korm. rendelet 4. § (2a) bekezdésére is figyelemmel az ajánlattevő feladata és kötelessége minden olyan információ közlése – az egységes európai közbeszerzési dokumentumban, illetve szükség esetén külön nyilatkozat benyújtásával –, mely a tárgyi kizáró ok alapján a környezetvédelmi követelmények megsértésével kapcsolatos, annak érdekében, hogy segítse az ajánlatkérő mérlegelését, és elkerülje a hamis adatszolgáltatást. Az ajánlatkérőnek a rendelkezésére bocsátott információk alapján mérlegelési jogkörében kell megállapítania, hogy az ajánlattevő a tárgyi kizáró ok hatálya alá tartozik-e.

		<p>nyilatkozik, az egységes európai közbeszerzési dokumentumban, illetve szükség esetén külön nyilatkozat benyújtásával ismerteti az érintett cselekmény részletes leírását [Korm. rend. 4. § (2a) bekezdés (a) (3) bekezdésre is figyelemmel]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés]
<p>b) vonatkozásában az ajánlatkérő megfelelően bizonyítani tudja, hogy az elmúlt három évben jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettségét súlyosan megszegte vagy jogszabályban meghatározott szakmai szervezet által lefektetett szakmai etikai szabályokat súlyosan megsértő cselekedetet követett el, és az ajánlatkérő megítélése szerint a kizárás alapjául szolgáló cselekmény miatt a szerződés teljesítése</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ igazolás: az ajánlatkérő nem kérhet külön igazolást, a kizáró ok hiányának igazolásaként az ajánlatkérő köteles elfogadni az eljárásban benyújtott egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot [Korm. rend. 9. § a) pont] ▪ Ha a gazdasági

<p>vonatkozásában a megbízhatósága alapos okkal megkérdőjelezhető;</p>		<p>szereplő az egységes európai közbeszerzési dokumentumban a kizárást - az ajánlatkérő mérlegelésétől függően - esetlegesen megalapozó korábbi cselekményről nyilatkozik, az egységes európai közbeszerzési dokumentumban, illetve szükség esetén külön nyilatkozat benyújtásával ismerteti az érintett cselekmény részletes leírását [Korm. rend. 4. § (2a) bekezdés]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés]
<p>c) korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségét az elmúlt három évben súlyosan</p>	<p>III. rész „C” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> nem szükséges igazolás benyújtása, az ajánlatkérő a kizáró ok hiányát a Hatóság által az EKR-ben közzétett nyilvántartás alapján ellenőrzi

<p>megszegte¹⁶ és ez az említett korábbi szerződés felmondásához vagy elálláshoz, kártérítés követeléséhez vagy a szerződés alapján alkalmazható egyéb szankció érvényesítéséhez vezetett, vagy ha a nyertes ajánlattevőként szerződő fél olyan magatartása, amelyért felelős részben vagy egészben a szerződés lehetetlenülését okozta;</p>		<p>[Korm. rendelet 9. § b) pont]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés]
<p>d) korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás eredményeként kötött szerződésével kapcsolatban az alvállalkozója felé jogerős bírósági ítéletben három éven belül megállapított szerződésszegést követett el, amelynek során az alvállalkozó felé fennálló vég- vagy részszámlából fakadó fizetési kötelezettségét 10%-ot meghaladó részben nem teljesítette annak ellenére, hogy az ajánlatkérőként szerződést kötő fél a részére határidőben fizetett</p>	<p>III. rész „D” szakasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>igazolás:</i> az ajánlatkérő nem kérhet külön igazolást, a kizáró ok hiányának igazolásaként az ajánlatkérő köteles elfogadni az eljárásban benyújtott egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot [Korm. rend. 9. § a) pont] ▪ a meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani [Kbt. 63. § (3) bekezdés]

¹⁶ A súlyos szerződésszegés tekintetében továbbra is irányadó a korábbi joggyakorlat [például az Európai Bíróság C-465/11. számú (Forposta) ügyben hozott ítélete). Emellett a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a kötbér ellenszolgáltatáshoz viszonyított értékének aránya kapcsolatban lehet az alapul szolgáló szerződésszegés súlyosságával.

3. Kizáró okok ellenőrzése

A Kbt. 69. § (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Ennek keretében meg kell állapítania, hogy van-e olyan ajánlattevő (több szakaszból álló eljárásban részvételre jelentkező), valamint – a Kbt. 73. § (1) bekezdés c) pontjára, illetve a Kbt. 74. § (1) bekezdésére tekintettel – alvállalkozó, vagy alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet, akit az eljárásból ki kell zárni, és az ajánlatok minden egyéb tekintetben megfelelnek-e az ajánlati (ajánlattételi vagy a már a részvételi felhívásban meghatározott követelmények esetén a részvételi) felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

A kizáró okok fenn nem állásának ellenőrzését az ajánlatkérő a Kbt.-ben és a külön jogszabályban [Korm. rendelet] foglaltak szerint köteles elvégezni [Kbt. 63. § (3) bekezdés].

Az ajánlatkérő – amint az a fentiekben is rögzítésre került – a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzését az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozat alapján teszi meg [Kbt. 69. § (2) bekezdés].

Az ajánlattevőnek, részvételre jelentkezőnek (adott esetben az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezetnek) az egységes európai közbeszerzési dokumentumban – a megfelelő és beazonosításra alkalmas releváns adatok feltüntetésével – meg kell jelölnie, hogy a nyilatkozatban foglaltak alátámasztására szolgáló igazolások kiállítására mely szerv jogosult, valamint a Kbt. 69. § (11) bekezdése szerinti adatbázis alkalmazásához szükséges adatokat és – szükség esetén – hozzájáruló nyilatkozatát is meg kell adnia [Kbt. 67. § (2) bekezdés].

A Kbt. 69. § (11a) bekezdése értelmében nem kérhető a gazdasági szereplőtől olyan igazolás benyújtása, amelyet ugyanazon ajánlatkérő részére a gazdasági szereplő korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásban az EKR-ben elektronikus úton már benyújtott. Ebben az esetben az ajánlatkérő Kbt. 69. § (4) vagy (6)-(8) bekezdés szerinti felhívására a gazdasági szereplő nyilatkozik arról, hogy mely korábbi eljárásban benyújtott igazolást kéri figyelembe venni a bírálat során. Az ajánlatkérő attól függetlenül vizsgálja meg, hogy a korábban benyújtott igazolás megfelel-e az adott közbeszerzési eljárásban benyújtandó igazolásra irányadó tartalmi követelményeknek, hogy a korábbi igazolás adott esetben megjelöli, hogy azt mely közbeszerzési eljárásban való felhasználás céljára állították ki.

Figyelemmel arra, hogy több kizáró ok esetében az igazolást a gazdasági szereplő nyilatkozata pótolja, így amennyiben a nyilatkozat valóságtartalmával kapcsolatban kétség merül fel, az ajánlatkérő jogosult az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben benyújtott igazolások, nyilatkozatok tartalmának ellenőrzése érdekében más állami szervtől, hatóságtól vagy gazdasági szereplőtől információt kérni, mely információt a megkeresett szervezet három munkanapon belül köteles megadni [Kbt. 69. § (13) bekezdés].

A Korm. rend. 1. § (4) bekezdés alapján a Korm. rend. III. és IV. Fejezetében említett igazolási módok – azaz a kizáró okok igazolása is – a Korm. rend. V. Fejezetének megfelelően kiválthatók, ha az érintett gazdasági szereplő minősített ajánlattevői jegyzéken való szerepléssel bizonyítja, hogy megfelel a közbeszerzési eljárásban előírt követelményeknek.

Lényeges változás, hogy a Kbt. 2021. február. 1. napjától hatályos módosításával – a bírálati cselekmények egyszerűsítése érdekében – az ajánlatkérő a kizáró okok hiánya és az alkalmassági feltételek teljesülése vonatkozásában, az egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozattal egyidejűleg már nem lesz köteles valamennyi ajánlattevő tekintetében a releváns elektronikus adatbázisok ellenőrzésére. Az erre irányuló kötelezettséget megállapító rendelkezés törlésre került a Kbt. 69. § (2) bekezdéséből. Az adatbázisok ellenőrzését alapesetben csak a későbbi nyertes ajánlattevő ajánlata vonatkozásában kell megtennie [Kbt. 69. § (4) bekezdés], vagy akkor, ha az érintett gazdasági szereplőket felhívta az alátámasztó igazolások benyújtására [Kbt. 69. § (6) bekezdés]. Egyebekben az ajánlatkérő a Kbt. 69. § (11) bekezdése szerinti adatbázisok adatait az eljárás során bármikor ellenőrizheti [Kbt. 69. § (7) bekezdés].

A nemzeti eljárásrendre irányadó szabályozásban a Kbt. 114. § (2) bekezdésének módosításával került sor az adatbázisok ellenőrzésére vonatkozó új rendelkezések beemelésére. Ennek alapján az igazolások benyújtására kötelezett ajánlattevő ajánlata vonatkozásában az ajánlatkérő ellenőrzi a kizáró okok hiányát és az alkalmassági követelmények, valamint - adott esetben - a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok teljesülését a Kbt. 69. § (11) bekezdés szerinti adatbázisok alapján. Amennyiben az ajánlatkérő az eljárásban nem határoz meg alkalmassági követelményt, a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti felhívást nem kell alkalmaznia és a Kbt. 69. § (11) bekezdés szerinti adatbázisok adatait csak a kizáró okok vonatkozásában kell ellenőriznie.

A fentiekkel összhangban új rendelkezésként került meghatározásra, hogy a Kbt. 114/A. § (1) bekezdésének alkalmazásában a Kbt. 69. § (11) bekezdés szerinti adatbázisok adatait az ajánlatkérő a bírálat során valamennyi gazdasági szereplő

ajánlata vonatkozásában ellenőrzi.

A Korm. rendelet 8. § a), illetve c)-d) pontjai alkalmazásában a közjegyző által hitelesített nyilatkozattal kapcsolatos közjegyzői aláíráshitelesítési záradékkal ellátott okiratok megfelelőségével, illetve ezáltal az indokolatlanul kibocsátott hiánypótlási felhívások elkerülésével összefüggésben a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács az alábbi szempontokra hívja fel a figyelmet.

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény, továbbá a közjegyzői ügyvitel szabályairól szóló 29/2019. (XII. 20.) IM rendelet vonatkozó rendelkezései alapján a záradék nem csak a fél által aláírt nyilatkozattal azonos oldalon, hanem a nyilatkozat túloldalán is szerepelhet, valamint külön íven is hozzáfűzhető a fél nyilatkozatához. Nincs olyan jogszabályi kötelezettsége a közjegyzőnek, amely szerint, ha nem közvetlenül a nyilatkozat alatt helyezi el a hitelesítési záradékot, akkor a nyilatkozaton el kellene helyeznie a saját hivatali bélyegzőlenyomatát, vagy a „hitelesítés a túloldalán” szöveget, mely utóbbi kifejezetten helytelen gyakorlatot eredményezne, mivel az eredeti okiraton eszközölne változást.

A fenti megállapításokra tekintettel a közjegyzői aláíráshitelesítési záradékkal összefüggésben nem indokolt hiánypótlás kibocsátása a fentieknek megfelelően hitelesített nyilatkozat kapcsán.

4. Kizárással érintett ajánlat vagy részvételi jelentkezés

A Kbt. 73-74. §-ai tartalmazzák az ajánlat/részvételi jelentkezés érvénytelenségének lehetséges eseteit.

A Kbt. 63. § (3) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles kizárni az eljárásból azt a gazdasági szereplőt, amelyre vonatkozóan valamelyik, az eljárásban alkalmazandó kizáró ok fennáll.

Az ajánlatkérőnek *ki kell zárnia* az eljárásból azt az ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt, alvállalkozót vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetet, aki

- a) a kizáró okok [Kbt. 62. §, és ha az ajánlatkérő előírta Kbt. 63. §] hatálya alá tartozik;
- b) részéről a kizáró ok az eljárás során következett be

[Kbt. 74. § (1) bekezdés].

Az ajánlatkérő tehát mindig csak azt a gazdasági szereplőt zárja ki, amely vonatkozásában a kizáró ok felmerült. Erre tekintettel a kizárás későbbi hátrányos

jogkövetkezményei – amelyek a hamis adatszolgáltatással kapcsolatban merülhetnek fel elsősorban [lásd Kbt. 73. § (1) bekezdés c) pont] – csak az adott ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt, alvállalkozót vagy alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetet érinti.

A kizárás miatti érvénytelenség alapjai a – 2023. január 1-jétől hatályos – Kbt.-ben a következőképpen változtak.

A Kbt. 73. § (1) bekezdése szerint az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha

b) az ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt az eljárásból kizárták;

c) az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező alvállalkozója, vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet a 62. § (1) bekezdés i), j) vagy o) pontja szerinti kizáró ok miatt kizárásra került és az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nem bizonyította, hogy a kizáró ok fennállásáról nem tudott, vagy arról az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett nem kellett tudomást szereznie, valamint a 62. § (1) bekezdés o) pontja szerinti esetben az előbbieken túl nem bizonyította, hogy a kizáró ok fennállása a részvételre jelentkezést, illetve az ajánlattételt nem befolyásolta.

Ehhez kapcsolódóan fontos kiemelni, hogy a – szintén 2023. január 1-jétől hatályos – Kbt. 71. § (4) bekezdés értelmében, ha az ajánlatkérő megállapítja, hogy az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az alkalmasság igazolásához olyan gazdasági szereplő kapacitásaira támaszkodik, vagy olyan alvállalkozót nevezett meg, amely a Kbt. 62. § (1) bekezdése szerinti, vagy - ha az ajánlatkérő előírta - a Kbt. 63. § szerinti kizáró ok hatálya alatt áll, akkor a kizáró okkal érintett gazdasági szereplő kizárása mellett hiánypótlás keretében felhívja az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt a kizárt helyett szükség esetén más gazdasági szereplő megnevezésére, kivéve ha az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés a Kbt. 73. § (1) bekezdés c) pontja szerint érvénytelen.

A jogalkotói indokolás egyértelműsíti, hogy a módosításokkal nem lesz automatikusan érvénytelen az az ajánlat, vagy részvételi jelentkezés, amelyben az ajánlattevő, vagy részvételre jelentkező által a teljesítésbe bevonni kívánt alvállalkozó vagy kapacitást nyújtó szervezet a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja értelmében hamis adatot szolgáltatott vagy a Kbt. 62. § (1) bekezdés j) vagy o) pontja szerinti cselekményt követte el az adott közbeszerzési eljárásban. E helyett az ajánlat vagy részvételi jelentkezés csupán akkor minősül érvénytelennek, ha az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező tudott az alvállalkozó vagy kapacitást nyújtó szervezet által benyújtott hamis adatszolgáltatás vagy a Kbt. 62. § (1) bekezdés j) vagy o) pontja szerinti cselekmény tényéről, vagy kellő gondosság mellett erről tudnia kellett volna vagy, ha a Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja szerinti versenyt korlátozó megállapodásról ugyan az ajánlattevő, vagy részvételre jelentkező nem tudott, de nem bizonyítható, hogy az ilyen megállapodás nem volt hatással az ajánlatra, illetve

részvételi jelentkezésre. Ellenkező esetben a Kbt. 71. § (4) bekezdése alapján, más kizáró okokhoz hasonlóan, lehetősége van az ajánlattevőnek, vagy részvételre jelentkezőnek a kizárt helyett más gazdasági szereplő megnevezésére. Az említett új szabályozás az arányosság elvének való megfelelést szolgálja azzal, hogy az ajánlattevőt, vagy részvételre jelentkezőt nem teszi felelőssé olyan cselekményért, amelyről nem volt információja vagy nem kellett volna információval rendelkeznie.

Az ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben - felvilágosításkérés útján - köteles biztosítani annak lehetőségét, hogy az érintett ajánlattevő vagy részvételre jelentkező bizonyítsa, hogy nem tudott vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett nem kellett tudomást szereznie az alvállalkozója, vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet tekintetében a Kbt. 62. § (1) bekezdés i), j) vagy o) pontja szerinti kizáró ok megvalósulásáról, valamint, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja szerinti esetben a kizáró ok fennállása a részvételre jelentkezést, illetve az ajánlattételt nem befolyásolta [Kbt. 73. § (7) bekezdés].

Amennyiben ajánlattevő, részvételre jelentkező nem jelöl meg a Kbt. 71. § (4) bekezdésében foglalt kizáró okok hatálya alá nem eső alvállalkozót, alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezetet a hiánypótlás keretében és ezáltal kizáró ok hatálya alá eső alvállalkozó, alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet szerepel ajánlatában/ részvételi jelentkezésében, úgy ajánlata, részvételi jelentkezése a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelennek minősül.

Az ajánlatkérő *kizárhatja* az eljárásból

- a) azt az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt, aki számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani (Kbt. 2. § (5) bekezdése),
- b) azt az ajánlattevőt, aki ajánlatában olyan származású árut ajánl, amely számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani (Kbt. 2. § (5) bekezdése)

[Kbt. 74. § (2) bekezdés].

A régi Kbt.-hez fűzött jogalkotói indokolás szerint – mely irányadó lehet a tárgyi szabályozás változatlanságára tekintettel – a Kbt. 74. § (2) bekezdésében foglalt kizáró okot ajánlatkérő alkalmazhatja anélkül, hogy a felhívásban azt előzetesen jelezte volna. A Közbeszerzési Hatóság a Kbt. alapelveinek, így különösen az esélyegyenlőség maradéktalan érvényesülése érdekében javasolja, hogy az ajánlatkérők a közbeszerzési dokumentumokban jelezzék, amennyiben a Kbt. 74. § (2) bekezdését alkalmazni kívánják.

A Kbt. 69. §-ának (3) bekezdése értelmében a Kbt. 69. § (2) bekezdés szerinti előzetes ellenőrzés alapján nem megfelelőnek talált ajánlatokat az ajánlatkérőnek nem kell az

értékelési szempontok szerint értékelnie.

5. Egyes eljárástípusokra vonatkozó eltérő szabályok

A gazdasági szereplő ajánlatában vagy – több szakaszból álló eljárás esetén – részvételi jelentkezésében köteles a kizáró okok fenn nem állása, az alkalmassági követelményeknek való megfelelés, valamint – adott esetben – a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok teljesülése tekintetében az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatát benyújtani [Kbt. 67. § (1) bekezdés].

A *meghívásos eljárással* és a Kbt. 87. § (2) bekezdés alapján a tárgyalásos eljárással kapcsolatban a Kbt. a kizáró okok ellenőrzése vonatkozásában rögzíti, hogy az ajánlattételi felhívásnak tartalmaznia kell a részvételi vagy közvetlen részvételi felhívásban előírtakkal összhangban az ajánlattételi szakaszban az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat alátámasztására a Kbt. 69. § szerint benyújtandó igazolások meghatározását, valamint – ha szükséges – az ajánlathoz csatolandó azon nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő, illetve alvállalkozója és az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet az ajánlattételi szakaszban sem tartozik a kizáró okok hatálya alá [Kbt. 84. § (1) bekezdés d) pont]. Nem kell az ajánlathoz csatolni azonban azokat az igazolásokat, nyilatkozatokat, amelyeket a részvételi jelentkezéshez az ajánlattevő már csatolt, kivéve, ha a korábban benyújtott igazolás vagy nyilatkozat már nem alkalmas az előírtak bizonyítására [Kbt. 84. § (3) bekezdés; 87. § (5) bekezdés].

A *tárgyalásos eljárásban* a Kbt. 89. §-a szerint az ajánlattételi szakaszban több szakaszra oszlik az ajánlatok bírálata [kivéve a Kbt. 87. § (6) bekezdés szerinti esetet, amikor az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban jelzett lehetőségével élve az első ajánlatok beérkezését követően úgy dönt, hogy nem tart tárgyalás]:

- az ajánlatot a tárgyalások megkezdését megelőzően akkor kell érvénytelenné nyilvánítani, ha az ajánlat olyan okból érvénytelen, amellyel kapcsolatban a tárgyalások során vagy hiánypótlás keretében nincs lehetőség az ajánlat megfelelővé tételére;
- az ajánlatban foglalt, a szakmai ajánlaton kívüli egyéb nyilatkozatokkal, dokumentumokkal kapcsolatos hiányokat a hiánypótlásra vonatkozó szabályok szerint a tárgyalások befejezéséig kell pótolni.

Versenypárbeszéd esetében a Kbt. rögzíti, hogy a párbeszédre történő ajánlattételi felhívásnak tartalmaznia kell a részvételi felhívásban előírtakkal összhangban – ha szükséges – a megoldási javaslathoz csatolandó azon igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő és

alvállalkozója, valamint az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet a párbeszéd szakaszában sem tartozik a kizáró okok hatálya alá [Kbt. 92. § (1) bekezdés m) pont]. Az *ajánlattételre történő ajánlattételi felhívásban közölni kell* a részvételi felhívásban előírtakkal összhangban az ajánlattételi szakaszban az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat alátámasztására a Kbt. 69. § szerint benyújtandó igazolások meghatározását, valamint – ha szükséges – az ajánlathoz csatolandó azon nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő, illetve alvállalkozója és az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet az ajánlattételi szakaszban sem tartozik a kizáró okok hatálya alá [Kbt. 94. § (4) bekezdés e) pont].

Több szakaszból álló eljárásokban tehát:

- a *részvételi szakaszban* a kizáró okok ellenőrzése a Kbt. 69. § (2) bekezdése alapján az egységes európai közbeszerzési dokumentum alapján történik,
- az *ajánlattételi szakaszban* csatolni kell szükség szerint azokat a nyilatkozatokat, dokumentumokat, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő, illetve alvállalkozója és az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet az ajánlattételi szakaszban sem tartozik a kizáró okok hatálya alá¹⁷, valamint
- az *ajánlattételi szakaszban* kerül sor az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglaltak alátámasztására szolgáló igazolások benyújtására, és a felhívott ajánlattevő(k) tekintetében a Kbt. 69. § (11) bekezdés szerinti adatbázisok ellenőrzésére a Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdés alapján,
- amennyiben az ajánlatkérő keretszámot határozott meg az ajánlattételre felhívandó gazdasági szereplők tekintetében, és az adott közbeszerzési eljárásban a keretszámot meghaladó részvételi jelentkezést nyújtottak be, az ajánlatkérőnek már a részvételi szakaszban be kell kérnie az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglaltak alátámasztására szolgáló igazolásokat és a részvételi szakasz eredményét ezek figyelembevételével megállapítani [Kbt. 69. § (8) bekezdés].

A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásra vonatkozó szabályok nem utalnak a Kbt. 89. §-ában foglaltak alkalmazására az ajánlatok bírálatát illetően, így *hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban ajánlatkérőnek a Kbt. XIII. fejezetében foglalt előírások szerint kell elvégeznie az ajánlatok bírálatát, illetve a Kbt. 76-78. §-a szerint az ajánlatok értékelését.*

A bírálat, értékelés általános szabályait a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás sajátosságaira figyelemmel kell alkalmazni [például a Kbt. 100. § (4) bekezdésében az ajánlati kötöttség beálltának időpontja a hiánypótlás, felvilágosítás-kérés

¹⁷ Például, ha ajánlattevő és az alkalmasságát igazoló szervezet üzleti kapcsolata megromlik és az említett szervezet az ajánlattételi szakaszban már nem kívánja kapacitásait biztosítani ajánlattevő számára.

szempontjából jelenthet eltérést; a Kbt. 101. § (2) bekezdésében foglalt korlátok a bírálati, értékelési cselekmények tekintetében is irányadóak]. A tárgyalás megkezdése előtt az ajánlattételi felhívásban, illetve a közbeszerzési dokumentumokban rendezni kell az új Kbt. tárgyi fejezeteiben előírt szabályokat [Kbt. 100. § (1)-(2) bekezdés], így például az értékelési szempontokat, illetve ha az új gazdasági szereplő bevonására vonatkozó hiánypótlási korlátozást [Kbt. 71. § (6) bekezdés].

A 2017. január 1. napján hatályba lépett Kbt. 100. § (5) bekezdése szerint, amennyiben az ajánlatkérő az eljárásban kizárólag egy ajánlattevőt hív fel ajánlattételre, a Kbt. 69. §-tól eltérően az egységes európai közbeszerzési dokumentum alkalmazása helyett az ajánlatkérő rendelkezhet úgy, hogy már az ajánlat benyújtásakor be kell nyújtani a kizáró okok hiányára és - amennyiben ajánlatkérő előírta - az alkalmassági követelmények teljesítésére vonatkozó igazolásokat. Egy ajánlattevő ajánlattételre történő felhívása esetén a Kbt. 76. § (5) bekezdése nem alkalmazandó.

A Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontja szerinti hirdetmény nélküli (rendkívüli sürgősségre tekintettel lefolytatott) tárgyalásos eljárásban az ajánlatkérő elfogadhatja az ajánlattevő adott esetben az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatát - a rendelkezésre álló elektronikus nyilvántartások ajánlatkérő általi ellenőrzése mellett - a kizáró okok fenn nem állásának végleges igazolásaként [Kbt. 102. § (3) bekezdés b) pont].

Innovációs partnerség alkalmazása esetén - tekintettel arra, hogy a Kbt. 96. § (1) bekezdése értelmében az innovációs partnerségi szerződés megkötésére a tárgyalásos eljárás szabályait kell alkalmazni - a kizáró okok előírása és ellenőrzése tekintetében a tárgyalásos eljárás szabályai alkalmazandók.

A sajátos beszerzési módszerek körében *keretmegállapodás* alkalmazása esetén a Kbt. 104. § (2) bekezdése alapján a keretmegállapodás megkötésére folytatott eljárásfajta szabályai mentén írható elő kizáró ok és ellenőrizhető annak hiánya. A keretmegállapodás esetén a verseny újranyitáskor a Kbt. 105. § (3) bekezdés k) pontja alapján az ajánlattételi felhívásnak tartalmaznia kell az ajánlattevőknek szóló felhívást, amely szerint a kizáró okok fenn nem állásáról nyilatkozniuk kell. Ebben az esetben tehát csupán nyilatkoztatni kell a gazdasági szereplőket a kizáró okok hiányáról, az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglaltak alátámasztására szolgáló igazolások benyújtásának és ellenőrzésének már a keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárás során meg kell történnie.

A 2021. február 1. napjától hatályos Kbt. módosítás nyomán a versenyújranyitások lefolytatásának egyszerűsítése érdekében lehetővé vált a fordított bírálat alkalmazása az új rendelkezésként beiktatott Kbt. 105. § (6) bekezdése értelmében.

2020. január 1-jét követően létrehozott dinamikus beszerzési rendszerek tekintetében a Kbt. 107. § (8) bekezdés részletesen szabályozza a bírálati szabályokat:

A részvételi jelentkezések és ajánlatok bírálatára a Kbt. 69. §-t kell alkalmazni azzal a különbséggel, hogy

a) az ajánlatkérő a rendszer fennállásának teljes időtartama alatt bármikor felhívhatja a rendszerbe felvett gazdasági szereplőket, hogy öt munkanapon belül nyújtsák be az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatuk aktualizált változatát, és

b) az ajánlatkérő nem kérheti az alkalmasság és kizáró okok igazolását, ha a vonatkozó dokumentumokat az ajánlattevő - a dinamikus beszerzési rendszer keretében - ajánlatkérő korábbi felhívására már benyújtotta. Ebben az esetben ajánlatkérő a korábban benyújtott dokumentumok alapján végzi el a bírálatot, kivéve, ha az a) pont alapján benyújtott egységes európai közbeszerzési dokumentum, vagy ajánlattevő (8a) bekezdés szerinti jelzése alapján a kizáró okok vagy alkalmassági követelmények tekintetében változás állt be az ajánlattevő, annak kapacitást nyújtó szervezete vagy alvállalkozója esetében.

A Kbt. 107. § (8a) bekezdés további szabálya, hogy ha a kizáró okok vagy alkalmassági követelmények tekintetében változás áll be a rendszerbe felvett, érvényes részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplő, annak kapacitást nyújtó szervezete vagy alvállalkozója esetében, azt a gazdasági szereplő köteles haladéktalanul jelezni ajánlatkérő felé. Ha e törvény vagy jogszabály a kizáró okok fennállásának hiányát vagy az alkalmassági követelményeknek való megfelelést igazoló dokumentumok körében időponthoz vagy időszakhoz köti az igazolás megfelelőségét, - kivéve a dinamikus beszerzési rendszer felállításakor a rendszerbe felvett gazdasági szereplők esetében - az adott időpont vagy időszak meghatározásához használt referencia-időpontnak a részvételi jelentkezés benyújtásának időpontja minősül [Kbt. 107. § (8b) bekezdés].

Az egyik fontos változás tehát, hogy a korábban a dinamikus beszerzési rendszerbe már felvett gazdasági szereplőknek az általuk benyújtott igazolásokat nem szükséges ismételt benyújtani, azokat az ajánlatkérőknek nem szükséges bekérni, amennyiben a kizáró okokat vagy alkalmassági követelményeket érintő körülmények változása azt nem teszi szükségessé. További jelentős rendelkezés, hogy az újonnan a rendszerbe való felvételét kérő részvételre jelentkező tekintetében az időponthoz, időtartamhoz kötött alkalmassági feltétel, kizáró ok esetén ennek az időpontnak vagy időszaknak a meghatározásához használt referencia időpontnak a részvételi jelentkezés benyújtásának időpontját kell tekinteni és nem az eljárást megindító felhívás feladásának időpontját.

Koncessziós beszerzési eljárás esetén a Kbt. 124. § (4)-(5) bekezdése rögzíti, hogy a Kbt. 62-64. § rendelkezéseit koncessziós beszerzési eljárásban is alkalmazni kell. A Kbt.

62. § (1) bekezdés i) pontjában az előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozat alátámasztására szolgáló igazolások be nem nyújtásához kapcsolódó kizáró ok akkor alkalmazandó, ha az ajánlatkérő a koncessziós beszerzési eljárásban is a kizáró okok, illetve alkalmassági követelmények előzetes igazolására előírja nyilatkozat használatát. Az alvállalkozó vagy az alkalmasság igazolásába bevont szervezet kizáró ok hatálya alá tartozása esetében a Kbt. 71. § (4) bekezdését alkalmazni kell.

A 2021. február 1. napjától hatályos Kbt. – a 2014/23/EU irányelv (koncessziós irányelv) rendelkezéseivel összhangban – szabályozási körébe vonja a védelmi és biztonsági vonatkozású koncessziós beszerzéseket is. Ezzel összefüggésben került beiktatásra a Kbt. 124. § (4a) bekezdése, mely kimondja, hogy a Kbt. 63. § (1) bekezdésében foglaltak mellett a védelmi és biztonsági tárgyú koncesszió megkötésére irányuló koncessziós beszerzési eljárásban az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, illetve nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, amellyel kapcsolatban bármilyen bizonyíték alapján - beleértve a védett adatforrásokat is - az ajánlatkérő megállapítja, hogy nem kellően megbízható a Magyarország biztonságával kapcsolatos kockázatok kizárásához. E kizáró ok ellenőrzésének módját az ajánlatkérő határozza meg.

6. Közszolgáltatókra vonatkozó sajátos szabályok

A közszolgáltatók közbeszerzéseire vonatkozó sajátos közbeszerzési szabályokról szóló 307/2015. (X. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Közszolg. rend.) 5. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő kizárhatja az eljárásból azt az ajánlattevőt is, aki árubeszerzés esetében ajánlatában – az áruk összértéke tekintetében

– ötven százalékot elérően vagy meghaladóan olyan származású árut ajánl, amely számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani. E bekezdés alkalmazásában

a) azonosnak minősül az előnyben részesítendő ajánlat, ha az árkülönbözet – az (1) bekezdés szerinti, előnyben nem részesítendő ajánlat árához képest – nem haladja meg a 3%-ot;

b) az elektronikus hírközlő hálózati berendezésekben használt szoftvereket árunak kell tekinteni [Közszolg. rend. 5. § (3) bekezdés].

Az időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetményel meghirdetett meghívásos vagy tárgyalásos eljárásban az időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetményben, valamint a közvetlen részvételi felhívásban is fel kell tüntetnie ajánlatkérőnek a kizáró okokat és utalást a megkövetelt igazolási módokra [Közszolg. rend. 8. § (5) bekezdés alapján a Kbt. 50. § (2) bekezdés m) pont].

Az előminősítési hirdetéssel meghirdetett meghívásos, tárgyalásos eljárásban, versenypárbeszédben és innovációs partnerség alkalmazása esetén a közvetlen részvételi felhívás a Kbt. 50. § (2) bekezdés m) pontjától eltérően – ha szükséges – tartalmazza a részvételi jelentkezéshez az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat alátámasztására a Kbt. 69. § szerint csatolandó azon igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az előminősített gazdasági szereplő a részvételi szakaszban sem tartozik – a jelentkező gazdasági szereplők listára vételének feltételei (a továbbiakban: előminősítési szempontok) szerinti – kizáró okok hatálya alá [Közszolg. rend. 11. § (6) bekezdés a) pont]. A részvételi jelentkezések és az ajánlatok értékelésére a Kbt. 69. §-ában foglaltakat megfelelően alkalmazni kell, azzal, hogy az ajánlatkérő nem követelheti meg olyan igazolások benyújtását a gazdasági szereplőktől, amelyek az előminősítési rendszer keretében már rendelkezésére állnak, és amelyek a kizáró okok fenn nem állását, vagy a gazdasági szereplő alkalmasságát megfelelően bizonyítják [Közszolg. rend. 11. § (9) bekezdés].

Az előminősítési szempontokat és azok igazolási módjait az ajánlatkérő a Kbt. XI. Fejezetében foglaltakkal összhangban – a közbeszerzési eljárásban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának módjáról szóló külön jogszabályban meghatározottak szerint – köteles meghatározni, azzal, hogy az alkalmasság vizsgálata körében egyéb objektív alapú előminősítési szempontot és igazolási módot is előírhat, de ennek során is megfelelően alkalmaznia kell a Kbt. 65. § (3) és (5) bekezdésében foglaltakat. [Közszolg. rend. 13. § (1) bekezdés].

A keretmegállapodás alkalmazásakor több ajánlattevővel kötendő keretmegállapodás esetén a Kbt. 69. § (5) bekezdés második mondata minden, a keretmegállapodásban részes ajánlattevőre alkalmazandó. [Közszolg. rend. 18. § (4) bekezdés].

7. Szerződés tartalmával, teljesítésével összefüggő rendelkezések

Az offshore-cégek vonatkozó kizáró okokkal [Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont] összefüggésben a Kbt. olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek a szerződés teljesítése során is érvényt szereznek a szóban forgó kizáró feltételeknek.

Az ajánlatkérő köteles szerződéses feltételként előírni, hogy a nyertes ajánlattevő

a) nem fizethet, illetve számolhat el a szerződés teljesítésével összefüggésben olyan költségeket, amelyek a Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont ka)–kb) alpontja szerinti feltételeknek nem megfelelő társaság tekintetében merülnek fel, és amelyek a nyertes ajánlattevő adóköteles jövedelmének csökkentésére alkalmasak;

b) a szerződés teljesítésének teljes időtartama alatt tulajdonosi szerkezetét az ajánlatkérő számára megismerhetővé teszi és a Kbt. 143. § (3) bekezdése szerinti

ügyletekről az ajánlatkérőt haladéktalanul értesíti [Kbt. 136. § (1) bekezdés].

A szerződés kötelező felmondását előíró szabály:

Az ajánlatkérő köteles a szerződést felmondani, vagy – a Ptk.-ban foglaltak szerint – attól elállni, ha a szerződés megkötését követően jut tudomására, hogy a szerződő fél tekintetében a közbeszerzési eljárás során kizáró ok állt fenn, és ezért ki kellett volna zárni a közbeszerzési eljárásból [Kbt. 143. § (2) bekezdés].

Fentiekén túl a Kbt. megtartotta a szerződés felmondásának azon kötelező esetét, mely szerint az ajánlatkérőként szerződő fél jogosult és egyben köteles a szerződést felmondani – ha szükséges olyan határidővel, amely lehetővé teszi, hogy a szerződéssel érintett feladata ellátásáról gondoskodni tudjon –, ha

a) a nyertes ajánlattevőben közvetetten vagy közvetlenül 25%-ot meghaladó tulajdoni részesedést szerez valamely olyan jogi személy vagy személyes joga szerint jogképes szervezet, amely tekintetében fennáll a Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont kb) alpontjában meghatározott feltétel;

b) a nyertes ajánlattevő közvetetten vagy közvetlenül 25%-ot meghaladó tulajdoni részesedést szerez valamely olyan jogi személyben vagy személyes joga szerint jogképes szervezetben, amely tekintetében fennáll a Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont kb) alpontjában meghatározott feltétel [Kbt. 143. § (3) bekezdés].

A szerződés teljesítése folyamán új alvállalkozó igénybevétele esetén követendő eljárás:

A Kbt. 66. § (6) bekezdése értelmében nem kötelező az ajánlat/résztvételi jelentkezés benyújtásakor ismert alvállalkozókat megjelölni, ajánlatkérő mérlegelési jogkörébe tartozik ennek előírása (mint, ahogy az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányának előírása, illetve annak előírása is, hogy az ajánlattevőnek/résztvételre jelentkezőnek meg kell jelölnie a közbeszerzés azon részét, amelynek teljesítéséhez alvállalkozót kíván igénybe venni).

A nyertes ajánlattevő a szerződés megkötésének időpontjában, majd - a később bevont alvállalkozók tekintetében - a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles előzetesen az ajánlatkérőnek valamennyi olyan alvállalkozót bejelenteni, amely részt vesz a szerződés teljesítésében. A nyertes ajánlattevő a bejelentéssel együtt köteles az ajánlatkérőnek az alvállalkozó megnevezésén, adószámán, elérhetőségén, a képviselőre jogosult személyén túl az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányát, valamint az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értékét megadni. A nyertes ajánlattevő a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles az ajánlatkérőt tájékoztatni az alvállalkozók bejelentésben közölt adatainak változásáról. A nyertes ajánlattevő a szerződésbe foglaltan

nyilatkozik arról, hogy a szerződés teljesítéséhez nem vesz igénybe a közbeszerzési eljárásban előírt kizáró okok hatálya alatt álló alvállalkozót. Az ajánlatkérő részére e kötelezettség végrehajtásáról külön nyilatkozatot vagy más igazolást nem kell benyújtani. A nyertes ajánlattevő köteles az ajánlatkérőnek az alvállalkozói teljesítést követően az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tényleges százalékos arányát, valamint az ellenszolgáltatás teljesítésének időpontját és a kifizetett ellenszolgáltatás értékét bejelenteni. [Kbt. 138. § (3) bekezdés]

A szerződés teljesítése folyamán a nyertes ajánlattevő személyében bekövetkező változás esetén követendő eljárás:

A Kbt. 139. § (1) bekezdése a nyertes ajánlattevő személyében a szerződés teljesítése során bekövetkező változás esetén előírja, hogy a jogutód nem állhat az adott közbeszerzési eljárásban alkalmazott kizáró okok hatálya alatt.

8. Öntisztázás

A Kbt. 64. § (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy – bizonyos kizáró okok tekintetében – a gazdasági szereplő bizonyíthassa megbízhatóságát a kizáró ok fennállása ellenére. A Kbt. 64. § (1) bekezdés ugyanis kimondja, hogy a 62. § (1) bekezdés b) és f) pontjában említett kizáró okok kivételével bármely egyéb kizáró ok fennállása ellenére – beleértve azokat az eseteket, amikor a törvényben meghatározott köteleességszegés vagy jogsértés az ajánlatkérő mérlegelése alapján vezet kizáráshoz – az ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó vagy alkalmasság igazolásában részt vevő gazdasági szereplő nem zárható ki a közbeszerzési eljárásból, amennyiben a Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 188. § (4) bekezdése szerinti véglegessé vált határozata, vagy annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság Kbt. 188. § (5) bekezdése szerinti jogerős határozata kimondta, hogy az érintett gazdasági szereplő az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtását megelőzően olyan intézkedéseket hozott, amelyek a kizáró ok fennállásának ellenére kellőképpen igazolják a megbízhatóságát.

A 2021. február 1. napján hatályos Kbt. módosítás során került kiegészítésre a fenti tényállás az ajánlatkérőt egyes kizáró okok tekintetében megillető mérlegelési jog alapján megvalósuló kizárások vonatkozásában. Ezzel összefüggésben 2021. február 3-i hatállyal módosult a Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése is, mely – azokra az esetekre is kiterjedően, amikor a törvényben meghatározott köteleességszegés vagy jogsértés az ajánlatkérő megítélése alapján vezetett kizáráshoz – az öntisztázással érintett kizáró ok igazolása körében a formanyomtatványon a kizáró ok fennállása mellett a megtett intézkedések rövid leírása helyett ezentúl a jogerős határozat rendelkezésre állását kell az érintett gazdasági szereplőnek feltüntetni, illetve a

formanyomtatványhoz – továbbra is – a Közbeszerzési Hatóság Kbt. 188. § (4) bekezdése szerinti végleges, vagy közigazgatási per esetén a bíróság Kbt. 188. § (5) bekezdés szerinti jogerős határozatát is csatolni kell.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy a gazdasági szereplők a Kbt. idézett rendelkezése alapján tehát minden kizáró ok esetében élhetnek az öntisztázás lehetőségével, kivéve a Kbt. 62. § (1) bekezdés b) és f) pontja szerinti kizáró okokat. Ez utóbbiak esetében öntisztázásra nincs lehetőség.

Ha a Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 188. § (4) bekezdése szerinti véglegessé vált határozata, vagy annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság Kbt. 188. § (5) bekezdése szerinti jogerős határozata kimondja az adott kizáró ok hatálya alatt álló gazdasági szereplő megbízhatóságát, az ajánlatkérő mérlegelés nélkül köteles azt elfogadni. A jogerős határozatot a gazdasági szereplő az egységes európai közbeszerzési dokumentummal egyidejűleg köteles benyújtani [Kbt. 64. § (2) bekezdés].

Az öntisztázás menetét illetően a Kbt. 188. § ad iránymutatást, az ott nem szabályozott kérdésekben pedig az *általános közigazgatási rendtartásról* szóló **2016. évi CL. törvény** rendelkezései alkalmazandóak.

A kizáró ok hatálya alatt álló gazdasági szereplő öntisztázási kérelme tárgyában hozott határozatokat [Kbt. 188. § (4) bekezdés] a Közbeszerzési Hatóság naprakészen vezeti, és az EKR-ben közzéteszi. A Kbt. 187. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontjának 2024. február 1-jével hatályba lépett módosítása nyomán tehát már nem csak a megbízhatóságot megállapító határozatokat, hanem az öntisztázási kérelmet elutasító határozatokat is közzé kell tenni annak érdekében, hogy az öntisztázással kapcsolatos teljes joggyakorlat megismerhető legyen.

Az öntisztázás és a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont ha) alpontja szerinti kizáró ok megállapíthatósága kapcsán szükséges felhívni a jogalkalmazók figyelmét arra, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont ha) alpontja szerinti kizáró ok mérlegelési jogkört biztosít az ajánlatkérőnek az ajánlattevő megbízhatóságának megállapításával összefüggésben, azaz az ajánlatkérőnek kell ez esetben alátámasztania – akár a Kbt. 69. § (13) bekezdés szerinti információkérés keretében kapott adatokkal –, hogy alapos oka van arra, hogy az érintett gazdasági szereplő megbízhatóságát megkérdőjelezze a szerződés teljesítése vonatkozásában. Az ajánlatkérőnek a gazdasági szereplő által elkövetett cselekmény hatását tehát csak a szerződés teljesítése kapcsán kell vizsgálnia a megbízhatóság tekintetében, ami egy szűkebb körű vizsgálatot jelent annál, mint amit a Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 64. § szerinti öntisztázás során végez. A Közbeszerzési Hatóság öntisztázás eredményeként hozott elutasító döntésének nincs kötelező ereje, az nem köti az ajánlatkérőt, mivel a Kbt. 62.

§ (1) bekezdés h) pont ha) alpontja alapján minden esetben az ajánlatkérőnek kell az ajánlattevő megbízhatóságát megállapítania, melynek során nem kizárt például, hogy az érintett ajánlattevő – utóbb - újabb intézkedéseket mutat be az ajánlatkérő felé, így az ajánlatkérő megállapíthatja az érintett ajánlattevő megbízhatóságát. Azonban abban az esetben, ha Közbeszerzési Hatóság öntisztázást elutasító döntését követően az érintett ajánlattevő semmilyen további intézkedéseket nem tesz, aggályosnak tekinthető, ha az ajánlatkérő mégis az érintett ajánlattevő megbízhatóságát állapítja meg a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont ha) alpontja alapján. A Közbeszerzési Hatóságnak az öntisztázás körében hozott elutasító határozata tehát nem köti az ajánlatkérőt, de a megbízhatóság mérlegelése körében a hatósági határozat is figyelembe vehető az eset összes körülményével együtt.